Ն 143 — 1885 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 17—18 ԲԱԶԱՐ—ԲԱԶԱՐ ԷՐԹԼՈՒ — 1303 ՄԼՖԻՐ 22 — ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

40 ԲԱՐԱ

ՃԷՐՈՒՏԷՒ ՃԱՐԳՈՒՅԷ

40 ԲԱՐԱ

ԱԳՕՆԷ ԳԻՆԸԹԼԱՐԸ

	12 պլեխ	6 պլեխ	3 պլեխ
ՍԹԱՄՊՈԼ	200 ղրշ.	105 ղրշ.	55 ղրշ.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	—

Մէջիտիէ 20 ղրուշան

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՒՃԱՄԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԼԷՎԱՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԸԹԼԱՐԸ

Վինի, Զնոմ վէ Ցինոմ սահիֆէ ղրշ. 6
Ձիւնմիւ սահիֆէ . . . . . » 3

Մէվատատը նաֆիսյա տարը պէնալէր մէճմանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրմ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տրը։

Իտարէխանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 Ձիվէլէկեան մաթպասրնտա տրը։ Քեֆֆիֆէի մէվատատ հագգընտա կազէթանրն սահիվ վէ մէսուլը ԳԻԴՐԱՆ ՁԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻԻՆԼԻԻՔ ՀԱՎ ԱՏԻՍ

ՄԻԻԹԱՐԻՏԻ

Պուլկարլար ղալէպէ իտէրէք Բիւրօթի չէհրինէ կիրտիքտէն սօնրա բըրէնս Ալէքսանտր միւթարէքէ ագտանա մուվաֆագաթ իթմիշ տիր։ Ավսթրիանրն Պէլկրատ ժէնէրալ գօնսօլոսը՝ միւթէվասսրթ վազիֆէսինի իյֆա էյլէտիկի հալտէ, միւթարէքէ ճուտա էրթէսի կիւնի ագտ օլունմըշ։

Կէրէք Պուլկարլարրն վէ կէրէք Սըրպլըլարրն էյլէվմ պիրպիրինն ադարազիլէրի իւգէրինտէ զապթ իթմիշ օլտըգլարը մէվգըլէրտէ գալմալարը՝ շարթ գօնուլմուշ տրը։

Պուլկարլար Բիւրօթ գասապասը իլէ գազասընա եայըմըշ օլտըգլարը կիկպ, Վիտին գալասընտան մատա Վիտին վէ Ալտիէ գազալարը տախի Սըրպլըլարրն եէտը զապթլարընտա տրը։

Վազթ դայպ իթմէքսիզին ագտը միւսաէէտա իչիւն իճրան միւգաքէրաթա պայլանըլըպ մուհարէպէյէ պիր խիթամ վէրիլմէք խուսուսընտա տիւվէլը մուազդամա վէ խուսուսի իլէ Ավսթրիա վէ Ալէմանիա տէվլէթլէրի սարթը զայրէթ իթմէքտէ տիր։

Սըրպիսթան արազիսինտէն արազի ալարագ Պուլկարիսթանա իլհագը խուսուսընա վէ եախօտ Սըրպիսթան Թարաֆընտան Պուլկարիսթանա Թալէպ օլունան Թազմինաթ իթթաֆընա Ավսթրիա տէվլէթի բազի օլմայրպ մուվաֆագաթ իտէմէյէճէկի կիւպի, բրէնս Ալէքսանտր՝ իտիլն Թէչվիզաթ վէ Թէչճիաթա խսիսնատէն սուլհուն իտատսի իչիւն Սըրպիսթանտան աղրը աղրը չարթլար թէյէպինտէ ֆարկը օլամայաճաղը հասէպի իլէ իատէի սուլհուն կէօնա կէօն միւչթիաթա ուղրայաճաղը զանն օլունուլօր։

Բիւրօթը Պուլկարլար Թարաֆընտան զապթը հավատսիզին Պուլկարիսթանտա մէՄունիյէթը ֆէվգէլատտէ իլէ Թէլագգը վէ Սօֆիատա վէ մէվգաքի սարէտէ չէնիլքլէր իճրա իտիլմիշ օլտըգընը տինլքի կիւն վարիա օլան պիր Թէյլիկրաֆտան անլաշըլմըշ տրը։

Սլիվնիցա (Խալգալը) Թարաֆընտա եէնի պիր մուհարեպէ վուգու պուլտըղը բիվայէթ օլունմուշ իսէ տէ, Թաֆսիլաթ ալընամամըշ տրը։

Գօնֆէրանս՝ էվվէլքի կիւն սաաթ 10տա եինէ Թօբխանէ քէօշկիւնտէ իճթիմա իտիւպ, պիր սաաթ միւգաքէրէտէն սօնրա տաղրմըշ տրը։

Խարիճիէ միւսթէշարը Ցատեան Ցարութիւն էֆէնտի հազրէթլէրի տախի պիր միւտտէթ գօնֆէրանտա հազրը պուլունմըշ տրը։

Մալիւմաթը մախսուսէյէ կէօրէ, գօնֆէրանսըն մէգքիւբ իճթիմաը զայէթ միւհիմ օլուպ, ինկիլթէրրա մուրախասը՝ հիւքիւմէթը մէթպուէսինտէն ալտրը Թալիսաթը ախիրէյի ադի մէճլիսէ Թէպլիղ էյլէմիշ տիր։

Պիր Թարաֆտան Ռուսիա վէ ինկիլթէրրա վէ տիկէր Թարաֆտան Ռուսիա մէ՝ Ավսթրիա մուրախասլարը պէյնինտէ իխթիլաֆ մէվճուտ օլտըղը մէրվի իսէ տէ, նօգթա իխթիլաֆը նէ օլտըղը անլաշըլամամըշ տրը։

Շու գատար քի մուրախասլարրն եէնիտէն տուէլը մէթպուէլէրինտէն Թալիսաթ Թալէպ իթտիքէրի վէ վարիա օլաճագ ճէվապ իւգէրինէ եարընքի սալը կիւնիւ պիր իճթիմա ագտ օլընըպ օլընմամասընա գարար վէրիլէճէյի իչտիրմիշ տիր։

Միւթարէքէ ագտընա մէպնի գօնֆէրանս միւգաքէրաթը նէթիճէի մաթլուպէյէ միւնճէրը օլաճաղը էքսէր զէվաթ նէզտինտէ գավիէն մէմուլ օլտըղը հալտէ, գօնֆէրանսընա արթըգ իճթիմա իթմէսինէ մահալ վէ լիւգում օլմատըղը զաննընտա պուլընանլար տախի վարտրը։

Էվվէլքի կիւնքի իճթիմանրն նիհայէթինտէ, Օսմանլը մուրախասլարը Սաիտ վէ Սէրվէր բաշալար հազարաթը Մապէյնէ պիլազիմէ՝ պազը էվամիրը Շահանէյի ախզ ու թէլագգը էյլէմիշլէր տիր։

* * *

Շուրաի-Ցէվլէթ ադասընտան ֆէրմա պէյ հազրէթլէրինն՝ բրէնս Ալէքսանտր նէզտինտէ պիր մէմուրիյէթ իճրասը իչիւն Սոֆիայա կիտէճէյի բիվայէթ օլընմըշ իսէ տէ, մէմուրիյէթը մէգքիւբէյէ եավէրանը Շահանէտէն Ցերվիշ բաշա հազրէթլէրինն թաեին պույրուլտըղը սէօյլէնիյօր։

* * *

Կէչէն ճումա ագշամը Շարգ չըմէնտըֆէրլէրի գումբանեասընա, էտիրնէ իչիւն պիր գաթարը մախսուս հազրլամասը էմր օլունմըշ, վէ օ կէճէ սաաթ 4 բատտէլէրինտէ խազինէի խասսան Շահանէ մէմուրլարընտան 2 զաթ՝ գաթարը մէգքիւբէ բաքիպէն էտիրնէյէ ազիմէթ իթմիշլէր տիր։ Մուսիլիհիա՝ էտիրնէ վալի վէ գօսմանտը բաշալար հազարաթընա պազը էվամիրը մախսուսէնին թէպլիղնէ մէմուր իմիշլէր։

* * *

Պազը Սէրասքէրի էրքանը մէմուրիյինտէն խթիհքեամ վէ ինշաաթ տարբէսի բէիսի ֆէրիդ Ապիտ վէ բիյատ տարբէսի բէիսի Նէշաթ բաշալար հազարաթը իլէ ֆէրիդ Հաճի Բաշիտ վէ Ահմէտ Համտի բաշալար հազարաթը տախի տիւն գաթարը մախսուսա էտիրնէյէ կիթիմշլէր տիր։

* * *

Տէրսասատէթ Թիճարէթ Օտասը՝ Ռումէլիի Շարգի վագասի մալիւմէսինտէն տօլայը Օսմանլը Թիճարէթինէ արբդ օլան զարար ուզիյանրն սէպէպ օլանլարա Թազմին իթտիրիմէսի՝ հուգուգը պէյն էտ տուէլիգ Թիզասընտան օլտըղընտան պահալա 3 նիսսէ օլմագ իւզրէ պիր մուսթիրէ գալէմէ պլմըշ, վէ պուլնարը մագամը Սատարէթ իլէ խարիճիէ վէ Թիճարէթ նէզարէթլէրինէ Թագտիմ իթմէք իւզրէ իմիշ։

* * *

Սըրպիա իլէ Պուլկարիսթան պէյնինտէ սուլհը իպգասը մէսէլէսի հագգընտա գապինէթօլար պէյնինտէ ԹէՀթիի էֆֆէնտի իտիմմէքտէ իմիշ։

* * *

Բիվայէթ կէօրէ, Պէյկրատ գապինէթօսը՝ Պուլկարիսթանդն էճդահի մէմուրը Օսմանիյէտէն օլտըղընտան պահալա, սուլհ իչիւն բրէնս Ալէքսանտր իլէ միւգաքէրէ իթմէկի ասլա գապուլ իթմէյէճէկինի պէյան, վէ Պազը Ալի իլէ միւգաքէրէ իտիմէսինի Թէքլիֆ իտէյօր իմիշ։

* * *

Բիվայէթ կէօրէ, գօնֆէրանսըն պիր նէթիճէի հասէնէյէ միւնճէրը օլամամասընա վէ պու վաէթա իլէ սուրէթը Թէսվիյէ հուսուլէ կէլէմէմէսինէ մէպնի, պիր գօնկրէ ինիգատը հավատիսի քէսպը Գուվվէթ իթմէքտէ տիր։

* * *

Թէսալիատան Եունան կազէթալարընա եազդրտըղընա կէօրէ, հուտուտ պօյունտա պուլընան ասաքիրը Շահանէ իլէ ասաքիրը Եունանիյէնին չատրը վէ պարագալարը եէքտիկէրէ բէք եազրն օլուպ, ասաքիրը մէրգումմէ պէյնէրինտէ տօսթանէ մուամէլաթ ճէրէյան իթմէքտէ, վէ զապթան զապթանը վէ նէֆէրաթ նէֆէրաթը գիյարէթ իտուպ Թաթը Թաթը կէօրիւմէքտէ, վէ հաթթա պազէն եէքտիկէրէրինի Թաամա տավէթ իթմէքտէ իմիշլէր։

* * *

Եունան հիւքիւմէթի՝ մուգատտէմաթը սուլհիյէնին ճիտտի նէթիճէլէրի կէօրիւմէյէ պաչար պաչլամազ, ասաքիրը մէվճուտէսինին պիր մըգտարընա եօլ վերէճէք իմիշ։

* * *

Հիւքիւմէթը Եունանիյէ՝ Եունանիսթան միլէթ պանգասընտան 12 միլեօնլըգ պիր իսթիգրազ ագտ էյլէմիշ տիր։

* * *

Պազը Սէրասքէրիտէ Սէրասքէր Ալի Սամպ բաշա հազրէթլէրինն Թահթը բիրասէթինտէ օլան գօմիսինը մախսուս էվվէլքի կիւն տախի ագտը իճթիմա իտիւպ, Շարգի Ռումէլի գօմիսէրլէրի իլէ պիրլիքտէ կիտէճէք օլան ասաքիրին Թէրթիպաթը հագգընտա միւգաքէրէ իլէ էյթիղալ էյլէմիշ տիր։

* * *

Պիր բիվայէթտէ իքինճի (էտիրնէ) օրտու գօմանտանը Թահիր բաշա հազրէթլէրինն ասաքիրը մէրգումէ գօմանտանլըղընա Թաեին օլունմասը, վէ տիկէր պիր բիվայէթտէ բաշալ միւշարէյէյհին մէէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ եարընզճա ֆիլիպէյէ կէօնտէրիլմէսի մուգաբրէր իմիշ։

* * *

Խուսուսի պիր Թէյլէկրաֆտան անլաշըլըղընա կէօրէ, Վիտին ճիվաբընտտ ճէսիմ պիր մուհարէպէ վուգու պուլմուշ, վէ նէթիճէի մուհարէպէյէ տարբ մալիւմաթ ալընամամըշ իսէ տէ, Սըրպլըլարրն Վիտինի էլան Թահթը մուհասէրէտէ թութարգլարը մուհագագ պուլընմըշլար։

* * *

Մէսմուաթա կէօրէ, բրէնս Պիզմարգ Վիէննա վէ Բէթէրսպուրկ գապինէթօլարընա պիրէր նօթամիրսալ իտէրէք, Էվրօպանրն ասայիշի՝ միւհթաճը Թագվիյէ օլտըղը եօլունտա պէյանը հալ էյլէմիշ տիր։

* * *

Բումէլիի Շարգի իտարէի մուվագգաթասընտա պուլընան մէմուրիյինէ վէ սարբ իճապ իտէնէյէ Թարաֆը տէվլէթը Ալիյէտէն Թէպլիղաթ վէ նէսայիհի լազըմվ իճրասը իչիւն Թային պույրուլմուշ օլան Լէպիպ էֆէնտի հազրէթլէրի իլէ Կատպան էֆէնտի պու կէճէ Թրէնը մախսուս իլէ Ֆիլիպէյէ միւթէվէճճիհէն ադիմէթ իթմիշլէր տիր։

* * *

Տէրսասատէթ Թիճարէթ Օտասը՝ Ռումէլիի Շարգի վագասի մալիւմէսինտէն տօլայը Օսմանլը Թիճարէթինէ արբդ օլան զարար ուզիյանրն սէպէպ օլանլարա Թազմին իթտիրիմէսի՝ հուգուգը պէյն էտ տուէլիգ Թիզասընտան օլտըղընտան պահալա 3 նիսսէ օլմագ իւզրէ պիր մուսթիրէ գալէմէ պլմըշ, վէ պուլնարը մագամը Սատարէթ իլէ Խարիճիէ վէ Թիճարէթ նէզարէթլէրինէ Թագտիմ իթմէք իւզրէ իմիշ։

* * *

Սըրպիա իլէ Պուլկարիսթան պէյնինտէ սուլհը իպգասը մէսէլէսի հագգընտա գապինէթօլար պէյնինտէ ԹէՀթիի էֆֆէնտի իտիմմէքտէ իմիշ։

* * *

Բիվայէթ կէօրէ, Պէյկրատ գապինէթօսը՝ Պուլկարիսթանդն էճդահի մէմուրը Օսմանիյէտէն օլտըղընտան պահալա, սուլհ իչիւն բրէնս Ալէքսանտր իլէ միւգաքէրէ իթմէկի ասլա գապուլ իթմէյէճէկինի պէյան, վէ Պազը Ալի իլէ միւգաքէրէ իտիմէսինի Թէքլիֆ իտէյօր իմիշ։

* * *

Բիվայէթ կէօրէ, գօնֆէրանսըն պիր նէթիճէի հասէնէյէ միւնճէրը օլամամասընա վէ պու վաէթա իլէ սուրէթը Թէսվիյէ հուսուլէ կէլէմէմէսինէ մէպնի, պիր գօնկրէ ինիգատը հավատիսի քէսպը Գուվվէթ իթմէքտէ տիր։

* * *

Թէսալիատան Եունան կազէթալարընա եազդրտըղընա կէօրէ, հուտուտ պօյունտա պուլընան ասաքիրը Շահանէ իլէ ասաքիրը Եունանիյէնին չատրը վէ պարագալարը եէքտիկէրէ բէք եազրն օլուպ, ասաքիրը մէրգումէ պէյնէրինտէ տօսթանէ մուամէլաթ ճէրէյան իթմէքտէ, վէ զապթան զապթանը վէ նէֆէրաթ նէֆէրաթը գիյարէթ իտուպ Թաթը Թաթը կէօրիւմէքտէ, վէ հաթթա պազէն եէքտիկէրէրինի Թաամա տավէթ իթմէքտէ իմիշլէր։

* * *

Եունան հիւքիւմէթի՝ մուգատտէմաթը սուլհիյէնին ճիտտի նէթիճէլէրի կէօրիւմէյէ պաչար պաչլամազ, ասաքիրը մէվճուտէսինին պիր մըգտարընա եօլ վերէճէք իմիշ։

* * *

Հիւքիւմէթը Եունանիյէ՝ Եունանիսթան միլէթ պանգասընտան 12 միլեօնլըգ պիր իսթիգրազ ագտ էյլէմիշ տիր։

* * *

Պազը Սէրասքէրիտէ Սէրասքէր Ալի Սամպ բաշա հազրէթլէրինն Թահթը բիրասէթինտէ օլան գօմիսինը մախսուս էվվէլքի կիւն տախի ագտը իճթիմա իտիւպ, Շարգի Ռումէլի գօմիսէրլէրի իլէ պիրլիքտէ կիտէճէք օլան ասաքիրին Թէրթիպաթը հագգընտա միւգաքէրէ իլէ էյթիղալ էյլէմիշ տիր։

* * *

Բաշալի միւշարէյէյհ՝ նէթիճէի Թահգիգաթընը խաքիբաի Շահանէյէ ազ իթմէք իչիւն տօղրուճա Մապէյնէ ադիմէթ իթմիշլէր տիր։

Պարօն Հիրշին վէքիլէրի իլէ իտիլէքտէ օլան իսթիգրազ միւզաքէրաթընա ճումա էրթէսի տէվամ օլունուպ, նէթիճէի միւզաքէրաթ փունքի մէճլիսը մախսուսը վիւքէյա Թաալիգ գրըլմըշ օլտըղընտան փունքի մէճլիսը միւքէյա տախի Պարն Հիրշին պու Թէլիֆիէրինի քիւլլէն ըէտտ իթմիշ տիր։

Պարօն Հիրշին վէքիլի Միւսիւ Մորվիշ իլէ Ազարեան Անտօն էֆէնտի փունքի կիւն ագշամա գատար Պարը Ալիտէ պուլունրպ միւզաքէրաթ ի՞ մէշղուլ օլմուշլար իսէ տէ, պալատէ պէյան օլընտըղը վէճճ իւզրէ, հէյթը վիւքէյա պիր նօգթա իւֆբրինտէ ուլուշամայրպ ըէտտը Թէքլիֆ էյլէտիկինտէն իշ պիթթապ նէբրճէսիզ գալմըշ տրը։

—

Պիր հաֆթատան պէրու նամիսաճ պուլունան Մըսրը գօսիսէրի հմէտ Մուխթար՝ բաշա հազրէթլէրի քէսպը սըհհէթ պույուրտուղընան, եագընտա մահալը մէմուրիյէթինէ ազիմէթ իտէճէք տիր։

Միւշարէյէյհին Թէէխիրը ազիմէթի՝ խասթալըղընտան նէյէթ իթմիկի սեօյլենիյօր իսէ տէ, տիկէր բարաֆտան բիվայէթ օլունտուղընա կէօրէ։ Սուտանլըլարրն իլէրիյէ օղրու հարէքէթլէրինէ մէպնի բարի միւշարէյէյհէ իթասը լազըմ էյլէն Թահիսաթը ճէտտիտէտէն նէյէթ էյլէմիշ տիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Սօֆիա 28 Նոյ.

Տիւն պիւթիւն կիւն իճրա իտիլէն չիտատէթի պիր մուհարէպէտէն սօնրա Պուլկարլար հիւճումլա Բիրօթը ալմըշլար տրը։ Բրէնս Ալէքսանտր՝ ալայ իլէ պու կիւն Բիրօթա տուխուլ իտէճէք տիր։

Սօֆիա 29 Նոյ.

Պուլկարիսթան բրէնսի՝ Թաթիլը մուխասէմաթ օլունմասընը էմր իթմիշ տիր։

Լօնտրա 28 Նոյ.

Ինթիխապաթը շիմտիյէ գատար մալիւմ օլան նէթայիճի պէր վէճճ աթի տիր։

Հուրրիյէթ վերան	145
Մուհաֆազաքար	141
Իուլանտալըլար	19

Սանդոզ կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, բրէնս Ալէքսանտր՝ Շարգի Ռումէլինին Պուլկարիսթանա պիրլէշմէսիատտէսիթասատիգ օլընմատըղը

Մատրիտ 28 Նոյ.

Եէնի հէյէթը վիւքէյա պէր վէճճ աթի թէշգիլ օլունմըշ տրը։

Մ. Սակասթա՝ րէիսը վիւքէյա,
» Մօրէ՝ խարիճիյէ,
» Մարէյալ Եօվէար՝ հարպիյէ,
» Գամախօ՝ մալիյէ,
» Կոնզալէզ՝ տախիլիյէ,
» Ալոնզօ Մարթինէզ՝ ատալիյէ,
» Մանթէրօ-Բիօզ՝ նաֆիա,
» Կամազօ՝ միւսթէմլիքեաթ։

Գարլիսթլէրէ գարշը լազըմէի իհթիսաթ օլտագ իւզրէ Շըմալ էյալաթընտա իտարէի էօրֆիյէ իլան օլընմըշ տրը։

Թագտիրտէ Սրպիատաքի Բիրօթ (Շարքէօյ) գազասընըն Պուլկարիսթանա Թէրք օլունմասընը Թալէպ իթմէք նիյէթինտէ տիր։

Ռիւմիր

Լօնտրա 28 Նոյ.

Ռիւսթէմ բաշա պու կիւն պուրսա միվասէլէթ իթմիշ տիր։

Պու կիւնէ տէկին մալիւմ օլան նէթիճէյէ նազարէն, ինթիխապ օլունան մէպուսանրն 130 սի սէրպէսթի Թարաֆտարանը վէ 144ի մուհաֆազաքարան վէ 19ը իուլանտալը տրը։

ՐԷՍՄԻ

Մուլէյ Ռէշիտ

Ասկարը էմլաքրն Տէրսասատէթ վէրկիսինտէն 301 սէնէսի զայէթինէ գատար օլան զիմմէթլէրի իչիւն հանկը սէնէյէ ախտ օլուր իսէ օլսուն մաազաթը զաթիյէ իլէ էսհամ գուբօնլարը գապուլի հագգընտա. քի գարարը ալի կէյէնտէ իլան գըլընմըշ իտի։

Տէվարը պէյէտիյէճէ պիր մահալին վէրիլմսի իչիւն գուբօն գապուլ վէ մահսուսը օլ մահալին միւթէրաքիւմ օլան սիւբրիւնթիւ բարասը իլէ խազինէի էվգաֆը Հիւմայունա ախտ իճարաթրն նագատէն Թէէտիյէսինէ Թաալիգ իտիտիկի իսթիխպար գրըլընրպ, էկէրչի իճարաթի վէ տէվարը պէյէտիյէ ախտ ըուսուսմաթ տախի լազում իւթթէէտիյէ իսէ տէ, սայէի լութֆվայէի հազրէթը Բատիշահիտէ էվլաք վէ էսհամ վէ մաալ ասհապընճա պիր մուամէլէի միւսաատէթքարանէ իրաէսիյէ Թէսհիլը Թահսիլաթ վէ Թէէտիյաթ մագսէտինէ պինանէն իթթիխազ օլունան պիր գարարրն Թէալիւգ վէ միւնասէպէթի օլմայան սիւբրիւնթիւ բարասը իլէ իճարաթրն Թահսիլինէ Թաալիգէն Թէէխիրը իճրասը ճաիզ օլմայաճաղընտան, զիքր օլունան իճարաթ իլէ սիւբրիւնթիւ բարալարը քէմաֆիսասպգ ուսուլ վէ նիզամը տարէբսինտէ պաղդաճա խսթիֆա վէ խսթիհսալ իտիմէք իւզրէ վէրկիյէ մահսուպէն տէվարը պէյէտիյէ կէօթիւրէյէճէք մաաշ վէ սէհիմ գուբօնլարընրն գարարը վագբա Թէվֆիգէն հէման գապուլ օլունուպ մուամէլէի մահսուպիյէսինն Թէսվիյէսինտէ Թէհիլաթ վէ Թէսրիֆաթը միւգթազիյէ իրաէսի մէճլիսը մախսուսը վիւքէյա գարարը իլէ Շէհր Էմանէթը ճէլիլէսինէ իշար պուրլուրը պէյանը ալիսի իլէ սուրէթը գարարրն էհալիճէ տախի մալիւմ օլմագ իւզրէ էվրագը հավատիս իլէ նէշր ու իլանը՝ պա Թէգգէրէյի սամիյէ էմր ու իշար գըլընմըշ օլմաղլա, իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար գրըլընտը։

ՏԱԽԻԼԻԹԼ

Զաթը հազրէթը Բատիշահի՝ Տարիս Սաատէթ իւշ Շէրֆիէ ազասը Հաֆըզ Պէհրամ ադա հազրէթլէրինէ պու քէրրէ պիր Արապ աթը իհսան պուլուրմուշլար տրը։

—Պուլկարիսթան վէ Եունանիսթան վէ Գարատաղտա ագարաթը միրիյէ վէ ուսուրը վագֆիյէ մէմուրիյէթլէրի իլէ, Պուլկարիսթանտաքի իքինճի գօմիսէրլիք մէմուրիյէթի իւղա պուլրըմըշ, վէ Եունանիսթան իլէ Գարատաղտա պու խրտմէթլէր սէֆարէթը Մէնիյէլէրէ իհալէ գըլընմըշ տրը։

Թունա մուխթէլիթ գօմիսիոնընտա Օսմանլը մուրախասլըգ մէմուրիյէթի տախի լազմ օլընը, խրտմէթը մէգքիւբէ՝ Պուրքէշ սէֆարէթը Սէնիյէսինէ իհալէ պուլրըմըշ տրը։

—Էվվէլքի կիւն 10 եաշընտա պիր մուհաֆիր չճուղը՝ Սթամպօլտա Սիրքէճի իսքէլէսի ճիվարընտա պիր Թայֆը պարագաստ էօնիւնտէն կէչէր իլքէն, տուվարա տայալը օլան պիր Թայ՝ իւզրէրինէ տիւշէրէք էզիլիպ վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Պիթլիստէն (Բաղէշ) պէր վէճճը աթի եազըմըշ տրը։

Պիթլիսին ղարպ ճիհէթինտէ վագը տաղլարտա Մօտական էհալիսի հէր ան ու զէման պիր Թագըմպէյլէրէ իթաաթ իտուպ, անլէրէ էյան հէր վէճճէյլէ սատագաթ իթմէք իսթէմէքտէ տիրլէր։ Պիթլիսին իսէ վիլայէթէ Թէպտիլ օլունմասը իւզէրինէ մէզքիւր տաղլարտա ֆիւրտ պէյլէրինին իճրան նուֆուզ ու հիւքիւմէթ իթմէսի արթըզ ույամայաճաղընտան, օրատա մունթազամ պիր հիւքիւմէթ Թէէսիս իթմէք իչիւն վագբթ վագբթ օլ ճանիպէ ասքէր սէվգ իտիլմիշ օլտուղը կիպ, Մոտական գազասընա պիր չօգ տա գայմագամլար կէլմիշ կիթմիշ, վէ լաքին էհալինին իթթաասըղըզը հասէպիյէ անլէրտէն հիչ պիրի մէզքիւր կէմ ալմազ գապիլէրը միանընտա տուրամամըշ տրը։

Հոկտ. 24/5 Նոյեմբեր ագշամըսը Պիթլիսին հաֆթալըգ բօսթասը հաբէքէթ իթտիքտէն պիր սաաթ սօնրա, Պիթլիս ասքէրի գօմանտանընն նէզտինէ սօյուղը քէսիլէրէք պիր ասքէր նէքֆէրի կէլիպ, քէնտի սիյահ արգատաշլարը ալէհինտէ պիր խալը տէֆա հիւճում ու թէարրուզտէ պուլունմուշ օլան Մոտականլարը Թէէտիպ իթմէք իւզրէ տէրհալ ասաքիրը իմտատիյէ իրսալինի Թալէպ իթմիշ օլմայրա, իտատի ասայիշ իչիւն էրթէսի կիւնիւ ալէլ ասճէլէ իքի պէօլիւք ասքէր իլէ պիր ճէրրահ՝ Մոտականա հարքէթ իթմիշլէր տիր։

(Տիկէր պազը հավատսաթ իչիւն սօն սահիֆէյէ միւրաճաաթ օլունա)

ՂԱՐԻՊԼ

Կէչէն ճումա ագշամը սաաթ 2 բատտէլէրինտէ Իւսկիւտար ճիվարընտա բուի սէմմատ պիր ալամէթը սէմավիյէ միւշահէտէ օլունուպ, պէյնէնաս տիւշէն Եըլարը (ասուպ) Թապիր օլընան բարագ ճիսմէրին ատէթա եաղմուր միսալի աչառա տօրրու տէօքիւտիքլէրի կէօրիւմիչ, վէ պու ալամէթը զարիպէէնն՝ այնը կէճէտէ Ազապկիսթան վէ Ազնաուլըգ վէ Զանագ գալէսի ճիվարլարընտա տախի վուգու պուլարը խապէր ալընմըշ տրը։

ԱԶԳԱՑԻՆ

Ս. Էջմիածին Սինոդը Թարաքընան ճումա էրթէսի սապահըսը Բաթրիգխանէյէ աթիտէքի Թէլէկրաֆ միւրուտ իթմիշ տիր։

«Զաթը բիւթպէքբէնահիլէրինն իթթիխազ էյլէսիկի Թէտապիրքէն տօլայը Ս. Սինոդ պէյանը Թէչէքբիւր իտէր։ Թէլէկրաֆըմզդ մուճիպինճէ Վէհ. Մակար Հայրապետին բէսմը Թագտիսի (օծուտ) քէմալը չաչաա իլէ նոյ. 10տա իճրա օլունմըշ տրը։

Ս. Սինոդ բէիսի
Տեղակալ
«ՄԿՐՏԻՉ ԱՐԵՊԻՍԿՈՊՈՍ»

Մաէլմէճմունիյէ իչթիտիկիմիզէ կէօրէ, կէլէճէք 1886 յունվար Լինտէն իթիպարէն Գարագաչեան Մատաթիա վէ Գուրգէն Յակոբ էֆէնտիլէրին մուհարիրիկի իլէ, վէ էտէպիյաթը գատիմէմիզին (գրականութիւն) զէմանը իւմրան վէ սատէթինէ (ոսկեթար) մէնսուպ Երմէնիճէ գրաբառ լիսան իւզրէ պիր բիսալէի մէվգուաթէ (Հանդէս) նէշր օլունաճագ տրը։

Շիւպհէ եօգ տրը քի՝ էհլ ուէրպապ գալէմիյէ նէշր օլընան պէօյլէ պիր բիսալէ՝ հէր քէսին մէրագընը ճէլպ ու թարիք իտէճէք, վէ էտպիյաթա մէրագլը օլանլարընն մէՄունէթինէ մազհար օլարագ, էտպիյաթը հազրէի միլլիյէ պիր խրատմէթը հագիգիյէ էյթիպ էյլէյէճէք տիր գիրա չու սօն վագրթլարտա էտպիյաթը մէզքիւրէ՝ պիր Թագըմ նաէհլլէրին քէյֆինէ օլունճագ օլմուշ վէ նիզամ ու գաիտէյի Թէմամը՝ յա՞ղայպ իթմիշ տիր։

Բիսալէի մէզքիւրէնին միւնտէրիճաթը հագգընտա օգուտլանըրընը իլէրուտ պիր միւնասէպէթլէ իթթախ մալիւմաթ օլընճաղը պէյան օլընը։

Յամսունտան պու Թարաֆա եազըլան պիր մէքթուպտա օգունաբընա կէօրէ, պու քէրրէ չէհրը մէզքիւր Թաղ. խորհուրդը իլէ Հոգաբարձութիւնը Թէչքիլ օլընարագ, Հաճեան Արսլանեան, Յակոբ Կիւտիկեան, Ղազար Պողոսեան, Յակոբ Զաքարեան, Գրիգոր Թոգաթլեան վէ Դանիէլ Գալբագճեան էֆէլեր Թաղ. խորհուրդա, վէ Գաբրիէլ Առաքելեան, Շնորհաւորեան, Յատֆան Թիւրապեան էֆ. լեր վէ տիկէր պազը մուավինլէր Հոգաբարձութիւնա աղա ինթիխապ օլընմըշլար տրը։

Վան վիլայէթի տախիլինտէ քեային Արմտան գարիկէսի սէքէնէսինտէն օլուպ Ցէրսասատէթտէ պուլունան պազը քիմէնէլէր՝ գարիկի մէզքիւրէ էհալի ֆուգարասընրն միրի վէրկիլէրինի Թէէտիյէ իթմէք վէ անլէր իչիւն չիֆթճի մաքինալարը ալմագ վէ սարէ կիպ էֆֆալը խալրիյէ իճրասը նիյէթիյլէ, արալարընտա «Բարեսիրաց» նամըյա պիր ընկերութիւն Թէչքիլ իթմիշլէրտիր։

ԻՆԿԻԼԻԹԵՐՐԱ ԻՆԹԻԽԱՊԱՐԸ ՎԷ ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

(Ճ՝սոմա Երիւսի Նէնէ Նէ՝սիդեան տե-Լ՝ Վէ Էրիս՝)

Լ՝օրէ Ֆարզ իտէնէր վար տրը քի՝ Եէնի ինթիխապարտա Գօնսէրվա-թիվ Ֆրրգասը մուզաֆիէրիյէթ տէ պուլունուպ Լ՝օրա Սալիզպէրի հազ-ըէթլերի քէնտի մէվգբսընտա պա-գը գալրը իսէ՝ Ինկիլիթերրա տէվ-լէթինին Պալգան շէպիհճէզիրէսի (եանի տիւզճէ Շարգ մէսէլէսի) հագ-գընտա իթթիխազ իյլէմիշ օլուուզու բօլիթիգասը տախի՝ բէք գուվվէթ-լի վէ բէք զաթի պիր բէնկ քէսպ իտէճէք տիր։

Իշին պու գատար իլէրուսինէ վար-մագլզա պիր մահէլ պուլունմասը-զընը աճիդանէ թէքբրիւբ իյլէմէյէ աֆվ տիլէրիզ։

Նաբալ քի ճուա էրթէսի կիւնքի պէնտիմիզտէ պատթ ու պէյան իյ-լէտիք՝ պունտան սէքիզ տօգուզ սէ-նէ մուգատտէմ Ինկիլիթերրատա Շարգ մէսիլէսինէ տալիր էֆքեարը ամմէյի իքիյէ թագսիմ իսէն վէ Գիգընֆիլտ—Պալիզպէրի բօլիթի-գասընը խալիտէն խալլի գաիֆլէ-թէն սանայի սէպէպլերին ֆօյասը մէյտանա չգմշզ վէ մէգբիւր սէ-պէպլեր մահվ օլմուշ օլատուրունտան՝ վիւքէտի հաղբրէ թէպէտտիւլի իլէ պիրլիքտէ պէօյիւք պիր թէպէտ-տիւլի բօլիթիգա զուհուրա կէլէ-պիլէճէքինէ տալիր զաթէն տէ գօր-գուլաճագ պիր սէպէպ պուլունմա-մագտա իտի։

Խիւսասի քէլամ՝ Բանսալվիզմին Ինկիլիթերրատա կիւվենմիշ օլատուղու տալլար գերբլմզ օլատուղունտան՝ Սալիզպէրի ֆբրգասընը տէվրիմէ-սի իլէ անը եէրինէ տիկէր պիր ֆբրգանին իտարէյի հիւքիմէթ պա-շընա կէչմէսինտէն՝ զաթէն տէ բօ-լիթիգաճա պէօյիւք պիր թէպէտ-տիւլ մէմուլ օլունմագտա տէյիլ իտի քի՝ Լ՝օրա Սալիզպէրինին քէնտի մէվգբընտա պագը գալմա-սը սայէսինտէ Ինկիլիթերրա բօլիթի-գասը ֆէվգէյատէ պիր գուվվէթ տահա քէսպ իտէ իտի։

Տէվլէթի Օսմանիյէնին մէյտանա տէօքմիշ օլատուղը գուվվէի ասքէ-րիյէսի՝ տիկէր հիչ պիր էճնէպի տէվլէթին ֆիլիլ Եանի սիլահլա միւ-տախէյէսինէ զէրբէ գատար մահէլ պրագմազսըզն Պալգան շէպիհճէ-զիրէսի հիւքիմէթլերինին քեաֆ-ֆէսինի տախի՝ տուվէլի մուազզա-մանլըն արզու իթթիրինտէն տահա զիատէ՝ թէճավուզտան մէնն իյլէ-մէյէ քեաֆի իւլ քեաֆի պիր հալ-տէ պուլունմագտա տրը։

Շայէտ էկէր տահա պէօյիւք թա-բաֆլարտան տախի իլէրուտէ պիր թէճավուզ վուգու պուլապիլէճէք իսէ՝ քի չիմտիքի հալտէ պունա տալիր հիչ պիր իմարէ կէօրիւն-մէքտէ տէյիլ տիր՝ օլ վաղբի ին-կիլիթերրանընն ֆիլիլէն նէ մուամէլէ-տէ պուլունաճաղը պիլինմէսէ պիլէ՝ ֆիլիլէն նէ էֆքեարտա պուլունա-ճաղընը չիմտիտէն Լ՝օրա Սալիզպէրի հաղրէթլերի ալէնէն վէ գաթիլէն պէյան էյլէմիշ տիր։

Էվէօքտէ Օսմանլու տեվլէթին Օսմանլընին դոփոյ «ղնդին», պինէք» Լ՝էօքտընը դո-էտը Էլէն տէ դէր էլզիդիէ դէր։

Լ՝օրա Սալիզպէրինին բօլիթիգաճա էն պէօյիւք խասմի պուլունան Մ. Կլատսթօն ճէնապլերի տէ՝ պուն-տան սէքիզ տօգուզ սէնէ մուգատ-տէմ հէր նէ էֆքեարտա պուլընմզ իտի իսէ տախի՝ պու կիւնքի կիւն՝ Լ՝օրա Սալիզպէրի հաղրէթլերի թա-բաֆընտան իթթիխազ օլունան բօ-լիթիգա թարիգինին հէր վէճհ իլէ պէյէնիմէյէ չաեան օլատուղընը էյբ-էրէմիշ տիր։

Սէքիզ տօգուզ սէնէ զարֆընտա Ինկիլիթերրա էհալիսի էֆքեարընն նէրէլերտէն նէրէլերէ տէօնմիշ օլ-տուղընը կէօրիւպ անլամագ իշին՝ պունտան տահա պէօյիւք վէ պունտ-ան տահա աշիքեար նէ՞ իսպաթ օլապիլիր իտի։ Վէ պու հալտէ՝ ին-թիխապաթը հաղբրէ նէթիճէսին-տէն պիր թէպէտտիւլի վիւքէ-լա զուհուրա կէլսէ պիլէ՝ պիր թէպէտտիւլի բօլիթիգա տախի զուհուրա կէլէճէյինի ֆարզ իյ-լէմէյէ նէ՞ մահէլ գալապիլիր քի՝ վիւքէլալը հաղբրէնին բօլիթիգայի հաղբրէսինտէ ֆէվգէյատէ պիր գուվ-վէթ էսերի կէօրիւլէճէյինի ֆարզ ի-տէճէք պիր մահէլ տախի պուլուն-մուշ օլատուն։

Լ՝օրա Սալիզպէրինին Շարգ բօլի-թիգասը մալիւմ տիր։ Մ. Կլատսթ-օն տախի՝ լ՝օրա Սալիզպէրինին եէրինէ կէչտիյինտէ այնի բօլի-թիգայա սիւլիւք իտէճէյինէ տալիր բէչինէն պիր սէնէտ վէրիպ՝ չիմտի-տէն քէնտիսինի Ինկիլիթերրա էհալի-սինին մէյրիյաթը հաղբրէսինէ մու-վաֆիգ պիր մէվգբյա վաղ իյլէմէք դայրէթինտէ պուլունմուշ տրը քի՝ պու ճիհէթ տախի տէտիրլէրիմիզի քեամիլէն իսպաթ իյլէմէյէ քեաֆի տիր։

Զիունքի էկէր Մ. Կլատսթօն քէն-տիսի տախի՝ Ինկիլիթերրա էհալիսի-նին հիւանի թէվէճճիհ սէլի տէվլէ-թի Օսմանիյէ թարաֆընա տէօնմիշ օլտրընա քեամիլէն իգնա օլմուշ օլմասա իտի՝ չու Ինթիխապ մու-հարէպէսինտէ՝ քէնտիսինի պրգաթ տահա Ինկիլիզ էհալիսինին կէօգիւնէ սօգմագ իշին՝ լ՝օրա Սալիզպէրինին Շարգ բօլիթիգասընա քեամիլէն հէ-մէֆքեար պուլունտուղընը իլան իյ-լէմէյէ օլ գատար տճէյէ իթմէգ ի-տի՝ պէօյէ պիր իֆատէի հալտէ պուլունմասը իշին՝ քէնտիսինէ պիր ճէպր իտէն վա՞ր մը իտի։

Պու հալլէր՝ լաղմ կէյէն թա-բաֆլարտա քէնտի թէէսսիրլէրինի՝ իճրա իտէճէքլեր տիր՝ էկէր զաթէն տէ իթմէմիշլեր իսէ։

Բուսիա Բանսալվիզմ ֆբրգասընին Հէրսէք—Պօանա վէ Պուլկարիսթան ինթիլլարընտա վէ Սրբպատ ուհա-բէպէսինտէ բէք մահիրանէ սուէթ-տէ մէվգբյի իճրայէ վաղ իյլէ՝ օլ-տրզը մանօվրալարը՝ Ինկիլիթերրատա էբէյիճէ սաֆտէրունլարընը զինլէ-րինի չէրմիշլեր վէ քէնտի հիմվէ-րինի եիւբիթմիշլեր իտի։

Կէրէք մէզբիւր վուգուալար-տան վէ կէրէք Բուսիա մուհարպէ-սինտէն սօնրա զիհնլեր էբէյիճ ա-չբլզպ հագբգաթը հալ կէօրիւմէյէ պաչլամզ իտի իսէ տէ՝ քէնտլէ-թալարընը կէօբէն պազը Ինկիլիզ տօսթլարընմզ՝ արթզ խէխանընն թամիր սբրասը կէչմիշ օլատուղէք-եալինտէ պուլունարագ պիր խթա-լարը իւզերինէ իքինճի պիր ճթա տահա իլավէ իթտիլէ։

Ֆագաթ տէվլէթը Օսմանիյէ օն-պէշ կիւն զարֆընտա մէյտանա մէօք-տիյի գուվվէի ասքերիյէսի՝ վէ Ամա-տան Լ՝վրօպայա թէքմիլ օրտուղ օլ-լարը նագլ էյլէմէսի իլէ՝ Ինկիլիզ-երին կէօզլերինի պիր էյիճէ այմայտ՝ վէ մէզբիւր իքինճի խէթալարընը թամիր էյլէմէյէ միւգթէտիր օրտ։

Ագիզանիսթան վագալարը՝ տվլէ-թի Օսմանիյէ իթթիֆագընընն Ինկի-լիթերրա իշիւն նէ՞ գատար էլգմի-յէթտէն օլատուղընը կէօսթէրմէրը։

Ֆագաթ եա թէրէտտիւտ ալէ-թինին աղբրլբզը՝ եա սաֆտէբուն-լուգ զօրու հալա պազը կէօզլերին քեամիյէն աչբլմասընա միւատտէ իթմէյիպ՝ տէվլէթի Օսմանինին տօսթլուզընը վէ իթթիֆագընբրէք զայիֆ հալտէ կէօրմէք իյլէթի տէ քեամիյէն չիֆաբէղիր օլամամզ վէ պիլ մէճպուրիյէ պաչգա թարաֆը-րա մէյլ իտիրմէսինէ երինէ ազ օղ մէյտան գալապիլմիշ իտի։

Թիբբքանընն գուվվէյի ասքէրիյէ վէ գուվվէի պահրիյէսի իւզերինէ եագընտան մալիւմթիրը պուլ-նան պազը Ինկիլիզ տօսթլարընմզ՝ հիսապլարընն էն տօղրուսը վէ էն գուվվէթլիսի օլան ըազամ հիսապ-լարը իլէ չու խէթանընն թամիրնէ չօղ չալչշընլար իսէ տէ՝ քէնտի ճահտ ու իգտամամլարընա քեամի-լէն մուվաֆֆագ օլամայրզ՝ եարբմ միլիոնտան իպարէթ պիր օրտուի հիւմայունունն վիճուտինէ ինանմագ իսթէմէյէնլէր՝ վէ պու վիճուտ մվ-ճուտ օլսա պիլէ՝ ագճէճէ տաս-լզգ վէ սայիր ճիհէթլեր իլէ վիճ-ուտին հարեքէթի գապէ օլամա-յագճաղը խիւրասընտա պուլընան-լար էքսիք օլմամագտա՝ վէ պինա-էնալէյէ՝ տէվլէթի Օսմանիյէնին թա-բաֆընը իսթիդամ իթմէք էֆքեարը քէնտի գուվվէթինի պիր նօգթա իւզերինէ ճէմ իտէմէմէքտէ՝ վէ Լ՝օրա Սալիզպէրի ֆբրգասը տախի՝ քէնտի սէսինի գուվվէթլի սուրէթ-տէ տինլէթէմէմէքտէ իտի։

Կէրէք տէվլէթի Օսմանիյէ՝ կէրէք Ինկիլիթերրա՝ վէ կէրէք պիդէ ալէ-գատար պուլընան սայիր թարաֆ-լար իշիւն՝ չու խէթանընն մազարրա-թը հէր հալտէ էքսիք օլամայագագ իտի։

Ֆագաթ Բուսիյիի Շարգի հատի-սէսի՝ խէյալարը մահվ իյլէմէյէ բէք ալէա պիր վասթա օլատու։

Ցէվէթի Օսմանիյէ՝ կէրէք մէյ-տանա տէօքմիշի ճէսիմ գուվվէյի հարպիյէսի՝ վէ կէրէք անը մէյտա-նա տէօքմէք չաբուգլըզը՝ վէ տէ տահա զիատէսինի տախի այնի չա-բուգլուգ վէ այնի սուհուլէթլէ մէյ-տանա տէօքմէյէ միւգթէտիր պու-լունաբզընը իսպաթ իյլէմէսի սայէ-սինտէ՝ Ինկիլիզ տօսթլարընմզ կիպ տահա սայիր բէք չօգ տօսթ վէ տիւշմէնլէրիմիզին կէօզլերինի պիր էյիճէ աչմզ օլաբզընտան՝ կէրէք հալը հաղբրտա՝ վէ կէրէք հալը իս-թիգպալտէ՝ պունուն հայաթպախչ էսէրլէրի կէօրիւլէճէք՝ վէ չիմտի զարուրի սուրէթտէ տիւշար օլատու-ղըմզ գէֆտաքարլըգլարընն նէթի-ճէյի հասէնէյէրի տէ՝ իլերուտէ պէ-հէմէհալ միւահէտտէ օլունաճաղլար տրը։

Զաթէն տէ միւշահէտտէ օլունան էսէրլէրին պիրիսի տախի Ինկիլիթեր-րա էհալիսի էքսերիյէթինին հիմնի թէվէճճիհ վէ մէյլիթթարը պիգիմ թարաֆա ադտարբլմզը օլմասը տրը։

Ինկիլիզլերին հալի մալիւմ եա՝ սաղ տալա պասմագլրը պիրազ գիատէ-ճէ արզու իտէրլեր՝ վէ չիմտի կիւ-վենճէք տալերինին սաղլըզը իս-պաթ օլունմասը իշիւն տիր քի՝ Մ. Կլատսթօն ճէնապլերի տախի հաղ-գբմզտա էվվելքինտէն զիատէճէ հիւանի թէվէճճիհ կէօսթէրմէյէ քէնտիսինի մէյեալ կէօսթէրմէքտէ տիր։

Ինթիխապաթը հաղբրէնին հագգը-մզտա տէրքեար օլան էհէմմիյէթի իշիւն չիմտիլք պու գատարընն պէ-յանը իյէ իքթիֆա իտէրիզ։

Մէսէլէյի հաղբրէտէ պիզտէն սօն-բա եագընտան ալէագատար պու-լունանլարընն՝ Բուսիա վէ Ավսթրիա տէվլէթլերի օլատուգլարը մալիւմտիր։ Ինկիլիզերրա ինթիխապարընն նէ-թիճէսինտէ՝ մէզբիւր տէվլէթլերին պէզտէն գէյատէ ալէագալարը պու-լունտուղընը տա զիքր էյլէմէյիրիզ։

Իլերուտէ պէօյիւք պիր մուհարէ-պէ վուգու պուլաճաղը եախստ պուլ-մայաճաղը իհթիմալլերի իլէ չիմտի-լիք պէր իշիմզ եօգ տրը։

Ֆագաթ Ավսթրիա իլէ Բուսիա տէվլէթլերի պէյնինտէ բօլիթիգաճա բէգապէթ մուհարեպէսի հէր նէ գատար կիզլէտիլմէք իսթէնսէ տէ՝ էկէր անընն քէմալի չիտտէթլէ մէվ-ճուտ պուլունտուղընը կէօրմէյէն կէօզլեր պուլընապիլմէքտէ իսէ՝ ան-լէրինտէ թէհամիսինի թամամիյէ ի-տէրիզ։

Լ՝օրա Սալիզպէրի իլէ Մ. Կլատս-թօն ֆբրգալարընն եէքտեկէրի իլէ իմթիազը գապիլ օլամայան պիր խա-բիճի բօլիթիգա միւապէյէնէթլերի վար իսէ՝ օ տախի՝ Բուսիա վէ Ավսթրիա հագգընտա իթթիխապը լաղմ կէ-լէն բօլիթիգա թարիգինտէ տիր։

Լ՝օրա Սալիզպէրի հաղբէթլերի՝ Ավսթրիա թարաֆընտա՝ վէ Մ. Կը-լատսթօն ճէնապլերի տախի Բուսիա թարաֆընտա պուլունմագտա տրը-լար՝ իտտի հարպ խարիճինտէ օլա-բագ՝ Պալգան Շէպիհճէզիրէսինտէ պու իքի տուէլի մուազզամանընն բօ-լիթիգաճա բէգապէթլերինտէ՝ Լ՝օրա Սալիզպէրինին մի եօգսա Մ Կլատսթ-օնընն մը Ինկիլիթերրա տէվլէթի ու-մուրը պաչընտա պուլունաճաղլարը հէր իրիսի իչին տէ զայէթ էհէմմի-յէթլի պիր մասատէ օլատուղունտան՝ կէրէք Ավսթրիատա վէկիլէք Բուսիա-տա՝ Լ՝օրա Սալիզպէրի հաղրէթլերինին մէվգբի իքթիսատտա գալբզ գալա-մատաճաղընա պէօյիւք մէրագլա ին-թիզար օլունմասը լազմ կէլէճէյի իւբհէսիզ պիր չէյ տիր։

ԻԶՄԻՐԻ ՆԵՐՈՒԿԸ ԵՒ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԽԵՆԴՈՒԿԸ

Ա.

Կաթողիկոսական հրատապ խնդիրն փարձաքար եղաւ կարգ մը անձանց, որք իւրեանց նախկին հաշիւները մաքրելու, կիրքերը լաց-ցընելու, մերկապարանոց ստուգիւններն իրը ճշմարտութիւն հա-սարակութեան հաւատարմացնելու անխիղճ արիութիւնն ունեցան։

Վոսփորի գեղածիծաղ ափերէն գաղտագողի ծրագիրներ ու ապգա-դաւ խորհուրդք սաւառնեցան ու սահեցան անկան մինչև յափունս Ե-բրասայ և Կուրի, ծածուկ հեռա-գիրներ, կուսակցական չարագրգիռ ազդեցութիւնք թրթռացին, ներ-գործեցին Պոլիսէ ի Տփղիս, Տփղիսէ ի Պետրգրադ, որ իւր արձագանքն ունեցաւ Հայոց միակ սրբարանին մէջ—Էջմիածնի։—

Այս ամէն՝ յանուն «ազատ սկզբ-անց»։ յանուն «ազգասիրութեան»։ ի պարծանս «Հայութեան»։ ի սէր «կրօնի»։ և հետևաբար ի «պահպա-նութիւն» Լուսաւորչայ գահուն։ ի գործ դրուեցան։

Մատնուեցաւ հոգեւոր վարժա-պետեան Ներսէս որպէս թէ կաթո-ղիկոսութեան կը ցանկայր։ ամբաս-տանուեցաւ Խրիմեան Հայրիկ որպէս թէ ի բանտի կամ յարգելանս կը մեայր։ զրպարտուեցաւ Մուրատ-եանց Սրբազան որպէս թէ ի Ռու-սատանէ փախստական եղած ըլլար։

Լ՝Հ, այս արգահատելի կացու-թեան յոր թաւալգլոր գլորեցանք՝ պատճառն ո՛չ մեր չափազանց ազ-գասիրութիւնն էր։ ո՛չ մեր կրօնա-սիրութիւնն և ո՛չ իսկ մեր հայրե-նասիրութիւնն էր։ այլ լոկ ի մեզ ճարտկող կուսակցական ոգին՝ այդ մահաթոյն վիշապը։ որ օձապտոյտ կը չրջի մեր ընկերութեանց և մեր տանը մէջ։ և իւր ժանտ շնչովն կը մթագնէ ողջմտութիւն և իրաւախո-հութիւն։ որով կենսական խնդիր-ներ, հնաւանդ անկասելի սրբու-թիւններ, անբռնաբարելի իրա-ւունքներ զոհ կերթան հարցմանց և հարցապնդմանց։ պատ ի պատ տե-սութեանց ու ձախող քննադատու-թեանց և կարգ մը անպատկառ չա-դակրատութեանց։

Այս երեւոյթն ինքնին զարմանալի չէ մեզ համար երբ կը տեսնենք թէ հրապարակը գրչակաց ոմանց խաղա-լիկ, թերակիրթ համակաց, ան-փորձ խմբակներու մրցութեան հան-դիսարան է եղած, ուր Ոսկան՝ փոր-ձառութեան և երկիւղածութեան ոգւով չերեւիր։ Մինասքեան՝ իւր տգիտութեամբ և հմտութեամբ չտես-նուի, Պէրպէրեան աչխուժիւ և եռանդեամբ չգոչեր, Օտեան՝ իւր ահաւոր չեչտերով խըն-դիրներ չքննադատեր, Գարագա-չեան՝ անաչառ տեսութեամբ, Թեր-զեան և Զիլինկիրեան, Ոսկանեան և Մուրատեան՝ ճկուն լեզուաւ, փափ-կութեան և գօրութեան խառնուրդ-ով ասպարէզ չեն իջներ, և ի հե-ռուստ արհամարհոտ հայեցուած մը, հնարիմաց ծիծաղ մը եւեթ կարձա-կեն խոր լռութիւն պահելով։

Եթէ մթթարութիւն ունիմք այս Բաբելոնական խառնակութեան մէջ, եթէ արդարութեան և ճշմարտու-թեան ձայնն երբէք երբէք կորո-տայ, սպառնալից կը դղրդէ, ուժ-գին ցնցմամբ կը սարսէ և չեշտակի հարուածներով հրապարակը կը յե-ղաշրջէ։ — այդ ոք իզմիրցին է մի-այն, մեծահամբաւ Մաուրեան է-ֆէնտին, Աբեվեան Մարզ համեստ խմբագիրը։ զոր թշնամանելու հա-մար երբեմն Պարոն Արփիար Աբեվյէ էջերու մէջ «Իզմիրցի ծերուկը» կը գոչէր։

Այդ «ծերուկը» անցեալն ունի իւր եռեռ։ գրական կեանքն է այդ։ որ կը չարունակուի իւր սկզբնաւորու-թեան արժանի փառօք։ ներկայն ունի իւր առջեւ։ ծերութիւնն է այդ։ այսինքն իւր տաղանդի հըմ-տութեան փորձառութիւնը։

Իսկ մեր խենդուկն ի՞նչ ունի։

Այդ «ծերուկն» արդարեւ գիտ-ցաւ առաւել քան զամենայն ոք գործի ձեռնարկութեան ժամանակը, խօսելու եղանակը, հասու եղաւ որ երբ երիտասարդական ոգեւոր էժ հետ՝ խոհականութիւն և անկեղծութիւն, երեւակայութեան հետ՝ իսկականին որոշողութիւնը ի համբոյր չգան մի և նոյն ժամանակ։ գործողութեանց և իրողութեանց հետեւութիւնը միշտ չարագէտ և կորստական կը լինի Ազ-գին համար։

Այո՝ «ծերուկը» միայն գիտցաւ զանազանել իրան՝ անիրաւէն։ բա-րեկամը՝ թշնամին։ բրիչը՝ գրիչն։ լոյսը՝ խաւարէն։ գիտցաւ ժամանա-կին սղութիւնը որպէս և պահանջը։ իրաց կացութիւնն ու յարափոփոխ վիճակը։ բնութիւնը և իւր անօրէ-նութիւնքն։ գիտցաւ յարգել ինչ որ մեծն է։

Բայց այս ամէն ոչինչ են եղեր մեր պարոն Արփիարին համար։ Ա-բեվեվի սիւնակաց մէջ ծերուկ բառ մը կը նեռէ—իւր տկար կարողու-թեան համաձայն — խորագիտութ-

---

(33)

ՍԻՄՕՆ ՎԷ ՄԱՐԻ

ՄԻԻԷԼԼԻՖԻ
ԳՍԱԶԻԻ ՏԷ ՄՕՆԹԻՐԻՆ
ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՖ

—Մուայէնէ օլունանագ Նաաչար վար իմիչ էօյլէ՞ մի։

Միւսթանթիգ.— Էվվէթ, տօղթօր, մուայէնէ օլունանագ իքի ճէսէտ վար։

Հէքիմ.— Էսրինիզ հազբրըմ՝ —ատիքատ՝ մուայէնէխանէնին խրզմէթքեարը կէրէք հէքիմէ վէ կէրէք մուավինլէրինէ պիրէր թանէ պէյազ էօնլիւք վէբտի։ վէ ճիւմլէսի պիրտէն Նաաչարրն եանլարընա եագլաչբլար։ Նաաչարրն իւզերինտէքի չարչէպ պիւսպիթիւն գալտրբլբզ՝ անատան տօղմա չքպլագ իքի ճիսմ նիւմայան օլտու։

Հէքիմ.— Հօ՛, հօ՛, պլշագ եարալարը։

Գօմիսէր.— Զանն իտէրիմ քի գամա եարալարը տրը։

Հէքիմ.— Շիմտի անլաչբլբը՝ —խրզմէթքեարա խթապէն՝ —Եաչ պիր սիւնկէր կէթիր տէ եարալարըն իւզերինտէքի գանլարը սիլի վէր։

Խրզմէթքեար հէման պիր գապ սու իլէ պիր տէ սիւնկէր կէթիրիպ՝ հէքիմին էմրինի իճրայէ միւսարաաթ էյլէտի։

Ծօտրլէ բէրթէվսիզ իլէ պագար կիպի գարընն Նաաչընը մուայէնէ վէ մէտա-բը հիւքմ պիր էմարէ արատրգտան սօնրա պուլամայբզ՝ տիկէր Նաաչա տէօնտիւ վէ անը տախի մուայէնէ վէ թէճագրգ իթտիկի սըրատա՝ Նակէհան սիլքինիպ թա-ղընն իւզերինէ ուգանմզը օլան սաղ գօյնա տօղրու պաչընը էյտի՝ վէ պիր միւ-տեթճէք սօնրա միւսթանթիգէ խթապէն՝

—Իրնէ չու գօյնն իւզերինտէ պիր ալամէթ վար քի՝ գայտ վէ իշարէթ օլուն-մագ իգթիզա իտէր՝ —տէյուպ՝ բարմաղընն ուճու իլէ գօյնն իւզերինտէ իյնէ իլէ եարբմզ իշարէթի կէօսթէրտի։

Հէր քէսին նագարը մէգթիւր գօյնն իւզերինէ միւթէվէճճիհ օլտու։

Միւսթանթիգ.— Պու ատամընն պիր ան էվվէլ քիմ օլտըղընը անլամագ իւզրէ ֆիլհագիգա պու իշարէթին չօգ եարտրմը օլապիլիր։ Պիր թաճ վար վէ օրթասընտա տա 1849 եագբմզը։

Ժօտրլէ.— Իյնէ իլէ եազտրտըզը թարիխ օլմալը։

Միւսթանթիգ.— Իւզերինտէ տէ խաչվարի իքի գբըճ։

Ժօտրլէ.— Մագթուլընն ասքէր օլտըղընա տէլալէթ տիր։

Բօլիս միւտիրի.— Իյնէ իլէ չըղբմզը օլան չու իշարէթ՝ մագթուլընն հէր հալտէ մասրուֆ պիր խանէտանա մէնսուպ օլմատըղընա տէլալէթ իտէր։

Հէքիմ.— Բէք մասրուֆ ֆամիլեալարընն էվլատը էքսերիյա կէօնիլլիւ եազ-լբրլար՝ վէ ատի նէֆէր օլտրլար։

Բօլիս միւտիրի.— Շիւպհէսիզ՝ վէ Ֆագաթ գօյլարը իւզերինէ իյնէ իլէ գբըճ բէսմի եաբտրմազլար։

Հէքիմ.— Պու տա տօղրու։

Խրզմէթքեար եարալարը երգամբզ թէմիզլէմիշ օլտըղընատան՝ հէքիմ կէօզլիւ-յինի թագբզ գաբլյա էյիտի։

—Հաղգընը վար ըմբզ՝ իշէ քէօչէլի պիր գամա իլէ աչբլմբզ պիր եարա... գամայը սարլյան գօյ տօղրուտան տօղրույա եէրինէ եէրլէչտիրէմմիշ։ պու գա-բը չէտտէն միւտաֆաա խտուպ՝ գաթիլն խթէտիկի նօգթայա սաբլամասընա մանի օլմբզ։

Միւսթանթիգ.— Տէօյիւմիշլէ՞ր մի տիր տէյու մէմուլ իտէրսինիզ։

Հէքիմ.— Ամբքեար տբը։ գաթիլ իյք հանտատա մագսատընա նսիլ օլամաբ-ղընատան՝ պիր իքինճի համլա տահա խտուպ՝ թա եիւբէյինէ սաբլամբզ։

25

Հէքիմ սօլ մէմէնին ալթընտաքի եագայը մուայէնէ իտէրէք՝

—Իքինճի տէֆասընտա գաթիլն թէլաչ խտճէք իշի գալմամբզ վէ մատրուպէ քէնտիյի դայպ իթմիշ օլմալը տրը։

Միւսթանթիգ.— Մագթուլէնին սաղ էլինի էյի մուայէնէ իտինիզ ըէճա իսէ-բիմ։ գաբալը օլան ամանէրնտա հալա պիր թութամ սարը սաչ վար։ . . . գաթիլն սարը օլարընը խասլէր վէրիլտի։ սիզ տախի մէզբիւր սաչլարընն գաթիլն սաչլարը օլարընընա ըէյ վէբէպիլի՞բմիսինիզ։

Հէքիմ.— Պէնճէ պու խուսուսա պիչէքը ու չիպկէ տիր։ չիունքի պու սաչլար գբսսա օլուպ՝ քէսիլմիշ տէյիլ։ չէքիլմիշ գօրարբլմբզ սաչլար տբը։

Միւսթանթիգ՝ մէգթիւր սաչ թութամընը ալբզպ՝ վէ քեաղբտա սարբզպ՝ ճբզտա-նընընն իչինէ գօտու։

Հէքիմ գաբընն նաաչընա պիր տահա պագտրգտան սօնրա՝ տիկէր նաաչա կէչտի՝ վէ սօլ մէմէնին ալթընտաքի աղբը աչբզ եարայը կէօրտիւքտէ՝ պիր քէր-բէ սիլքինտի։

—Պու իքի նաաչ չիպկէսիզ այնը մահալտէ պուլունմբզ օլմալը։

Միւսթանթիգ.— Եօգ։ պիրիսի Բէր-Լաչէզ մէգաբիսթանընտա վէ տիկէրի տա-խի էրնէսթին սօգաղընտա պիր քիրա արապասընընն իչինտէ պուլունմբզ։

Հէքիմ.— Մամաֆիհի իքիսի տախի այնը սիլահ իլէ տարպ օլունմբզլար։

Միւսթանթիգ.— Պու ճիհէթէ էմինմիսինիզ։

Հէքիմ.— Էմին իմ տէյէմէզ իսէմ տէ՝ գանի իմ տէյէպիլիրիմ։ չիմտի սիզի տէ գանտրբապիլիրիմ՝ սիզ տէ պազընբզ չու եարալարա . . . գարընն եարալարը էր-քէյին եարալարընատան պիր գաչ սատթ էվվէլ աչբլմբզլար տբը՝ վէ հէր նէ գատար տա էթիէր հալտէն չըգմբզլար իսէ տէ՝ ճէրիհալէրին չէքլէրի եէքտիկէրլէրինէ միւ-չապիհ տիր . . . Էրքէյին եարալարընն աղբզլարը կէնիշճէ կէօրիւնիյօր իսէ՝ սիլա-հընն տահա զիատէ տէրին սաբլանմբզ օլմասընատան տբը։ լաքին գամանընն աղբզ-նընն իւչ քէօչէ չէքլի զայպ օլմամբզ տբը . . . Գանտընը՞զ մը։

Միւսթանթիգ.— Զաթէն պիր տէրէճէյէ գատար գանի օլմբզ իտիմ։ չիմտի պիւսպիթիւն իսքեաթ օլաբմ . . . Էվվէթ՝ այնը սիլահը այնը էլ թութուպ՝ իքինճի տէ վուրմուշ էօլտուրմիշ . . . Պու ճինայէթլերին պիր պիրի արաը սբրա նէ վա-գբթ իճրա իտիմիշ օլտրգլարընը սէօյլէյէպիլի՞բմիսինիզ։

Հէքիմ նաաչարը ուզտուկ ուզատիկ թէճագրգ իթտիքտէն սօնրա՝

—Գարընն վէֆաթընտան պէրու թագրիպէն երիմի տէօրթ սատթ կէչմիշ օլ-մալը։ էրքէյին վէֆաթընտան պէրու իսէ՝ օն իքի օն տէօրթ սատթտան զիատէ կէչմիշ օլամագ։

Միւսթանթիգ.— Տիմէք քի՝ չիմտիյէ գատար ախզ օլունապիլէն մալիւմաթ տտրու։ Շահիտլերին իֆատէսինէ նազարէն՝ սարը տէլիգանը էօյլէտէն սօն-րա սատթ իչ բատատլերինտէ Գուրպիվի մէկարընա կիրմիշ՝ պու պիչարէյի օ տէլիգանը տարպ իթմիշ՝ վէ երինէ օ սարը տէլիգանը եարը կէճէտէն թախմինէն պիր սատթ սօնրա սրապասը Գատէնին արապասընընն իչինտէ իքինճի գաթլի տախի իճրա իթմիշ . . . սիզին սէօյլէտիյինիզ սատթլար վէ չու սատթար պէյնինտէքի մէ-սաֆէ զլյատէսիյէ վուգուը հալէ ուլյօր . . . պիր սիւվարիմ տահա վար՝ տօղթօր։

(Տեվ-դ)

եամբ, Իբրեւ սեաւ վարագոյր մը այնչափ արդիւնաւոր կենաց։

Արդ թող ներուի մեզ արտաղուութեամբ մը ըսել իրեն թէ—«ոչ ապաքէն Մեծին Բրիտանիոյ ընդհանուր ազատականաց գլուխն ու կայսրութեան մեծ նախարարն մի ծերուկ էր—կլատսթօն. «ոչ ապաքէն դիւրագրգիռ Գաղիոյ հանրապետութեան նախագահն մի ծերուկ է—կրէվի. «ոչ ապաքէն խոհական Գերմանիոյ աշխարհի երկոթի իշխանն ծերուկ մի է—Պիզմարք. «ոչ ապաքէն մեծազօր Ռուսիոյ Հիւսիսային այս վիթխարի կայսրութեան անուանի դիւանագէտը մի ծերուկ էր—Կորչակոֆ. «Լն։

Սոքա այնպիսի ծերուկներ են որ ազգաց ճակատագիրը կը վարեն ըստ կամաց, գրագէտն իւր գրչովը։ երիտասարդն իւր այլուժիւ, զինուորն իւր հրացանաւ, Կայսրն իւր գահոյից բարձունքէն ակնապիշ կը դիտեն այս յեղաշրջումները և կը խոնարհին իրողութեան առջեւ որպէս խոնարհեցաւ սեգ Նաբուքոդոնոսոր, ու անձնատուր եղաւ Գերմանական բանակին, իշխան Պիզմարքին և Վիլհէլմ կայսեր առջեւ։

Այսպէս ամբաստանութիւնը ջախջախեցաւ, և անմեղութիւնը յաղթանակեց, «վ Արփիար։

Դարձեալ ոչ սակաւ օգտատոյց եղան ի ծերութեան այն ոգիք որք մարդկային ազգի շահուն նուիրեցին իւրեանց կենաց սուրբ վարկեանները, և կամ չուզելով սարկական ասպարիզի մէջ խեղդել այն հուրն երկնազդեցիկ, այն վսեմ ըզգացումներն որք զնոսին կը փաղաղէին ի ներքուստ։ Դէպ ի վեր սաւառնելու յարատեւ բաղձանքը, զնաւարն գիտութեան լուսով փարատելու անզուսպ տենչանքը, վերջապէս մարդկան անկրաւութիւնը, ու ախտաւոր կրից չարաչուք արմատը ջնջելու համար ընդ քիրտն եկան և ընդ ապաժոյժ։

Սոքա ղրեցին ու երգեցին, աղօթեցին ու գործեցին, յուզեցին թմբրեալ մարմինները, զօրացեալ կմախներու՝ ոգի, ջլատեալ անձանց, կորով և աշխոյժ, վատասիրտ կրծոց՝ արիութիւն, անվեհերութիւն շնորհեցին։

Հ՞արկէ ասել թէ Սոկրատի բընաւին նախատինք մը չեղաւ ծերութեան հասակը, արիագունին ի մարդիկ, որ՝ մահուան ցուրտ պատկերին՝ թունալից բաժակին վերայ, անխռով նայեցաւ. Լիթուէի՝ որ իւր վերջին աւուրց մէջ գրչին ծայրէն հաւասարապէս ի դուրս կը թափէր բանին լոյսը թարմ լեզուի հետ, իմաստասիրութիւնը նոր ուժով ու անընկճելի կորովով։

Եւ առ մեզ ի վերջին աւուրս ծերութեան մէջ աւարտեց մեր բազրատունին իւր Հայկ Դիւցազնը, յանդուգն ձեռնարկութիւն, անհնութեան ծրագիր վանուց անձուկ պարսպացը մէջ։ Հիւրմիզ իւր վերջին թարգմանութեանց մէջ չթերացաւ իւր գրչին յատուկ և առանձնաջնորհեալ ձիրքերէն։ իսկ Ալիշան, Իմինեան ու Պատկանեան կը խոկան, կը քերթեն, մերթ հնութեան փոշին քրքրելով քննադատութեան մականաւ, և մերթ պատմութեան թափթփած յիշատակաց նորոգ կեանք և յարութիւն տալով։ վերջինն ալ ըսեմ Ձեզ, պարոն Արփիար, թէ Ձեր քերթողահայրը ողբացեալն Հիւկո՝ իւր «ութսուն երկու» ամաց, ալեւոր տիոց մէջ ուր պատկառելի ծերուկ մ՚էր, երիտասարդացդ մը։ տաց չուներցած կորովը։ զգացմանց թարմութիւնն ունեցաւ։ այնպէս որ կարծեմ թէ երբ ոք նորա վերջին մատենագրութիւններն, դրաւոր վաստակներն՝ իւր երիտասարդ տիոց խայրեացը հետ ուղէ բաղդատել, չպիտի կարենայ երիցութեան ու փոքրութեան թուականը զանազանել դիւրութեամբ։

Այս արտաղութիւնն կընեմ հոս, ոչ եթէ հեռուցնել որ Ձեր «ծերուկը» մեր սիրելի իմմիրցին՝ այդ վեհագոյն անձանց կարգէն է, այլ պարզապէս զգացնել որ Ձեր ծերուկ բառն ըստ ինքեան նշանակութենէ զուրկ է, զի հասակն անպատուութիւն չէ, որով կընամ անարկիւղ ըսել որ դուք էք ծերուկը—Ձեր ըմբռնածին համաձայն, և այս՝ երիտասարդութեանդ տիոց մէջ։ իսկ Մամուրեան՝ երիտասարդ մը իւր ծերութեան մէջ, այս արտաղութեամբ զքեզ յուզողութիւն բերելով կանչնիս Աբէլեան Մ՚ոլ գլուխդ ջախջախել կարենայ։ երիտասարդ, ու Ձեր բառով իսկապէս ծերուկ, զո՛ւրկ ջղային զօրութենէ, օժտեա՛լ շաղփաղփութեան շնորհօք, և դիմօք անպատկառ ու անդուռնակ։։։։

Այս չատ իսկ է, անցիմք արդ Աբէլեան Մ՚ոլ ի բաղմաց անուանեալ հայ «հանդիսին երկուց աշխարհաց»։

Բ։

Աբէլեան Մ՚ոլ տասն և հինգ տարուան հանդէս մ՚է, մչտախոս քարոզակ մը, իւր հեղինակ խմբագրին՝ Մամուրեանի վառվռուն զգացմանց, վսեմ մտածութեանց, քարոզակ մը՝ համակրելի գնահատելի և խորին ուշադրութեան։

Զայս կը խոստովանի ամեն ոք որ ընթերցած է և կ՚ընթեռնու այդ պատուական հանդէս, ուր կը տեսնես անաչառ դատաւոր մը որ օրինաց, աւանդութեանց կռթնած, որ խղճի արդարութեան ձայնին ունկնդիր, կը փաստաբանէ անվեհեր, ի վեր կը հանէ ճշմարտութիւնն, յաւէտ ձաղկելով մոլութիւն ու չողոմարարութիւն, ծաղու նշաւակ կացուցանելով ստութիւն ու անիրաւութիւն, հարուածելով ազգամեաս տնօրինութիւններ և օտարոտի հակումներ, պարսաւելով խմբակներ, որք հայրենասիրութեան, կրօնասիրութեան պատրուակի ներքեւ, պէսպիսի դաւեր կը նիւթեն, տաճարներ կը պղծեն։

Հոն կանգնած է ահաւոր քննադատ մը, մեծ վարպետ մը, որ երկասիրութեանց, հեղինակութեանց վերայ խորաղին տեսութիւն ընելով, ուրոյն ուրոյն ի հանդէս կը բերէ նոցա բուն արժէքը, թերութիւնն ու օգտակարութիւնը, մեծութիւնն ու փոքրկութիւնը, իրականն ու երեւութականը, բնականն ու անբնականը։ քիչեր կան որ կընդունին գովեստ, բայց ոչ սք անձնական գոհիկ ակնարկութիւն, զի որ և է հեղինակ յաչս պատուական քննադատին չունի նշանակութիւն, զի գործն ամեն նշանակութենէ բարձր կը ճանչէ, հեռուեւաբար կը լուծէ, կը զտէ, կը դասակարգէ։ այնպէս զի ինչ որ բարի է, ուղիղ և օգտակար վսեմ ու ազնիւ, ինչ որ չար է, անճաճ ու անբնական իրը ի հայելւոյ կը պատկերացնէ հանդէպ աչացդ։

Հոն կը գտնես խմբագիր մը որ ազգին ընթացից քաղաքականութեան վերայ լուրջ տեսութիւններ կընէ, գործադրելի յայտագիրներ կը յօրինէ, յոռի մատակարարութիւնք ու վատթար անտեսութիւնք կը պարսաւէ, ճառագայթելով լոյսն իմացականութեան, հարթելով զուղին ընդ որ պարտ է ճանապարհորդել, ուսումնասիրելով մանաւանդ ազգային, ընկերական և եկեղեցական պէտքերն ու խնդիրներ։

Տես, Պարոն Արփիար, Ձեր «ծերուկը» որչափ սէր և փոքառութիւն ունի, խանդ և աւիւն ունի, գրելու կրթելու «զգացնելու» մեծ կարողութիւն ունի։ որչափ ազգասէր գաղափարներ ու զօրեղ իմացականութիւն ունի, եթէ չես հաւատար ըսածիս, եկ միասին ելլամք ծաղկաքաղ մ՚առնել իւր երկերէն, պրպտեմք զգացումները, հարցաքննեմք իւր ոգին, հանդիսատես ըլլամք իւր ուղղութեանը, հմայառու լինիմք իւր գործոցը և թափանցեմք մանաւանդ իւր խորհրդոցը, որպէս զի իւր տկարութեան կամ կաղողութեան վերայ գաղափար մը կազմեմք ու այնուհետեւ եթէ հարկ է ջուրը նետեմք այդ «ծերուկը», եթէ ոչ իրաւունք պիտի տամ այն ամեն ողջամիտ անձանց որք հանապազ սովոր են ջուրը նետել այն ամեն գրութիւնները որք Արփիարի ստորագրութիւնը կը կրեն։

Արդ եթէ կուզես պարահանդիսի մը նկարագիրն կարդամք պահ մը, որով կերպիւ իւիք «նախապատրաստութիւն» մ՚ալ տեսած կըլլամք, զի պարահանդիսից եղանակն եկաւ մօտեցաւ, ու անհրաժեշտ հարկ մը պիտի հրաւիրէ զմեզ ներկայ գըտնուիլ։ այդ հարին աւելորդ է ցասել թէ Միացեալ Ընկերութեանց և Աղգանուէր Հայուհեաց հրաւէրքն են, ուրեմն ընդունիք այդ հրաւէրն ու լսեմք հետեւեալն ուշիւ մեծաւ։

«Մարդկային կենաց բաժինը չեն՝ միայն վիշտ ու ազէտ։ կան ժամեր ու վայրկեաններ ուր մարդիկ ուրախութեան և խնդութեան բուռն անձուկներ կզգան, և կը տենչան հրրուիլ ոչ միայն պարզ մտերմական շրջանի այլ և հանրային ասպարիզի վրայ։ ժամանակն, այս ազգու համադեղը կը դարմանէ իւր ցաւերը, կը գոցէ ծանը վէրքերը, և եթէ մեր բնութիւնն աւելի տարտութեան հակամէտ է քան թէ խնդութեան, կը գտնուին սակայն ժամեր որ այս վերջինը կը յաղթանակէ և տարափոխիկ կը դառնայ երբ մանաւանդ հանրային կերպարան մը կառնու։ Եւ արդարեւ մարդկութիւնն ունեցած է և ունի տներ, հանդէսներ, պարեր ու երգեր որոյ մերթ նուիրական և մերթ ազգային հանդիսաւոր դրոշմ կընծայէ, և որով սիրտեր բարեպաշտութեան և հայրենասիրութեան՝ կ՚գրգռէ, այնպէս որ իրարու կը մօտենան, զգայմանց և գաղափարներու սերտ փոխանակութիւն մը կը հաստատուի, քէն ատելութիւն կը դադրին, բարութեան աւիւնը կը ծաւալի և ամեն դասակարգի անձեր ծեր ու պատանի հարուստ ու աղքատ գիտուն ու տգէտ խնդութեան նոյն զգացումով համակուած կը տքին անցեալն ու ապագան չմիտել և ներկան վայելել իրենց հոգւոյն բոլոր զօրութեամբը։

Ժամանակի բարուց և սովորութեանց համեմատ թէ և տարբեր գոյն ու ձեւ կատանան այս հանդիսաւոր հրճուանաց ցոյցերը, սակայն ամենուն նպատակը նոյն է, մոռնալ պահ մը կենաց բեռն, վերանորոգել հալումաշ կարողութիւններ, և ընկերային յարաբերութեանց կապերը սեղմել։

Երբեմն դիւք ու դիցուհիք կը նախագահէին այս չրջանաւոր հանդէսներու, որոց մէջ ծաղիկներ ու փուչեր, զինին ու սէրը, խաղն ու ծաղակը մեծ դեր ունէին, այլ հիմակ քաղաքակրթութիւնն ուրիշ ձև և գոյն տուած է հեթանոսութեան մեղի աւանդած հանդէսներուն, որոց մէջ կը փայլին հանճար, արուեստ, չնորհ (խնդուկին) ու գեղեցկութիւն իրենց այլազան հրապոյրներով։

Թէև փառազարդ ու լուսավառ սրահներու մէջ այլ ևս չեն ճեմեր Ասպիկներ, Հերաններ, Հեղինեներ, թէև հոն Ապոլոններ, Պալլասներ և Պարիսներ չեն երևիր, սակայն կան երկնային ցոլացմունք, կայ մարդկային սիրտը, ներդաշնակութեան կոհակներով ողողող երաժշտութիւն, կան սոխակին անուշ ու մեղամաղձիկ դայլայլիկը, կրից այլայլութիւնն ու որոտմունքն արտայայտող թրթռաձայն գուսաններ, կան հոգւոյն յուզմանց յայտարար մերթ լուսատու և անորոշ, մերթ մրրկալի և հոլաթև շարժումներն գծող թեթևոտն ու խանդալի պարարտներ։։։։։։

«Գիշերը մութ անձրևոտ ու տրղմուտ։ և սակայն արդէն հանդիսավայրը տանող փողոցները սկսած էին կառաց անիւներու մեծաղղորդ գըլորմամբ դղրդիլ։ և օդը կը հնչէր մարակներու շառաչմամբ և կառավարաց խառնաձայն աղաղակներով։ իսկ հետեւակ հանդիսականը հազիւ կրնար ընդնշմարել լամպարներու աղօտ ու երերուն նշոյլներուն չընորհիւ՝ արագաշարժ կառքերու մէջ սպիտակ մուշտակներով ծածկուած խորհրդաւոր իրաններ և նրբաթել երփներանգ շղարշներու ներքև նաղելի գլուխներ, որոցմէ ցոլացած ադամանդեայ շողերը դժուար էր զանազանել՝ գրեթէ ի մթան՝ ականողեաց կայծերէն։

Հանդիսականաց այս թափորը կը հասնէր և կը խոնէր հոյաշէն վարժարանին փողոցն՝ երկար կառային գիծ մը յօրինելով։ իսկ դէս ու դէն երևցած ջահերու երկայն բոցերը հրաւէր կը կարդային ի հեռուստ այդ կառաց բաւղին մէջ մոլորած քայլերուն որ անհամբեր էին փորձել իրենց ուժը ու հնարքն այն գեղափայլ սրահին ոլորտն որու լուսամուտներէ չուրջ արձակուած չառաւիղները, թանուտ ու խաւարային մթնոլորտին վրայ, ինչպէս նաև երաժշտական խմբին հեռաւոր որոտումն դիւթական երևոյթ մը կընծայէին հոյակապ չէնքին։

Արդարև ներքին չքնաղ տեսարանը հանդիսականին երևակայած փայլն ու գեղեցկութիւնն կը դերազանցէր։

Վարժարանն՝ լուսեթան, հանդարտութեան և աշխատութեան այս սրբավայրը, կարծես թէ հրամայութեամբ մը աղմկայի և բոցավառ պարտէզ մ՚էր դարձած, որու կանոնաւոր և վայելուչ կարգադրութեան և զարդուց տնօրինութեան մէջ արհեստագիտի մատն և հոգատար ընկերութեան ազնիւ տիկնանց կերթ ճաշակն և ընտրութեան նշանները կերևէին։

Հանդիսավայրին մեծ դրան երկու կողմը կը ծածանէին Օսմանեան դրօշակներ, դափնեայ կամարներու վրայ, որով զարդարուած էին նաև գեանայարկն սենեակները, կերպ մը ծառաւէտ ուղի մ՚էր բակն որու երկու կողմերը մրտենոյ տունկեր, ծաղկանց թաչարներ ու փունջեր, լուսայայտ կտուցներու և ճանաչագեղ աչտանակներու առատ նշոյներովը զարդարուած կերկարէին մինչև երկթեւ սանդուխները, ուսկից հանդիսականներէն ոմանք երաժշտութեան արտաթունդ որոտումներէն և պարարդներու զուգաչափ քայլերէն հրապուրուելով կը փութային վերնասրահը։ Մինչդեռ այլք վարի սենեակները կը ցրուէին խնդագին, ուր արդէն խաղատաղերներ, ոսկիներու զուգակից կոյտերու առջեւ լաւ եւս ունէին փորձել բաղդը, քան թերփսիգոր դիցուհին։ Մեծ դրան մօտ սեւաթոյր զգեստ և ըստիակ ձեռնոցներ հագած չքաւկեր պատանիներ, իբրեւ թիթեռնիկներ՝ միշտ արթուն և չարժուն, երբ հեռուն կիսալոյսին կընդնշմարէին նորեկ հիւրուհիներ, ոչ մեծին կառքերէն կերեւին ինչպէս աստղեր ամպերէն։ Թեթեւակի կը վազէին որ ընդունին այդ հիւրու հիներն և իրենց թեւը գողտրիկ և ազնիւ քաղաքավարութեամբ ներկայելով կը թռէին դէպ ի վերնասրահն հեշտալուր չրուն և հոտաւէտ բոյր թողլով օդին մէջ և չմոռնալով չեչտակի ակնարկ մը նետել այն հայելին մէջ որ՝ իբրեւ նախանձոտ պահակ՝ սանդուխին ճակատը դրուած կարծես կը հպարտանար, և կը յուդուէր, քանի՝ կը բերբեկէր հեռագեղ նազելի հասակներ, գեղահեր ու ակնանիշ գլուխներ, չնորհալի և նրբին իրաններ, կարապն գոյն և լուսափայլ ուսեր ու թեւեր, քընքոյշ գեղակոր ու օդապար ոտներ։

Սակայն չատ աւելի փառաւոր ու չքնաղ տեսարան մը կը ներկայէր վերնասրահն, որու ճակատը ծաղկեայ չրջանակի մէջ կը փայլէր մեր վեհափառ Սուլթանին պատկերը։

Ահագին որահին չուրջը ու անկիւնները կախուած հայելիներ կը պատկերէին և կարծես թէ դիտող իմաստասիրին աչքին կը յօրինէի՝ մարդկային յարաչարժ, ալլագոյն և տարագէմ ստուերներ որոյ գեղածուփ կոհակները սակայն մարմարեայ չրջանակի մը մէջ անդուլ կը դառնային խանդագին, ինչպէս կը դառնայ կեանքը մշուշներու և լոյսերու, երազներու և իրականութեան մէջ։

Առատ մրտենիներու և դափնիներու ոստեր պատերուն վրայ օձապտոյտ սողոսկելով նրբաթել չամբրակներ կը կազմէին այնպէս որ սրահը նկարագեղ և ծաղկաւէտ երեւոյթ մը կստանար։ Զմրան մէջ կը ծաղկէր գարունն, անձկալի գործելով արտաքին տամուկ ու ցրտաշունչ հովին, ինչպէս անտես կանգնին ուհանն ու միկոնն, փուշն ու տատասկն, սիրավառ վարդերու սրտայոյզ յասմիկներու և համբոյր մանուշաներու մէջ։ Բազմաճոյն ահաւոր բիւրեղեայ ջահ մը և բոլորակ լամբարները, ծիրանի կապոյտ ու կանանչ չողեր ցոլացնելով կը մրցէին այն չնչաւորներու ծիածանին հետ, որ իբր չողշողուն ամպերու մէջէն՝ բարձրաւանդակի մը վրայ անտեսանելի երաժշտական նուագարաններէ ելած որոտընդոստ եղանակներու համեմատ՝ մերթ «վալս»ի մը բոլորակին մէջ զոյգ զոյգ կը սուրային կը փութորկէին կ՚օդավարէին, մերթ «փոլքայի» մոլար ոստումներով կը գծէին երկրի վրայ քսածին ձևեր, և թեւեւս սրտի մէջ նկարներ և ուխտեր, մերթ «քառիլի» նաղելաչարժ և վեհապանծ քայլերով հակապակերներ կը յօրինէին, որոյ մէջ մարմոյ և հոգւոյ չնորհալի կամ ապաչնորհ չարժումնք, դէմքի և աչերու թափանցիկ կամ տղօտագին փայլատակումնք՝ երբեմն լոյսերու ներգործմամբ աւելի որոշ կերևէին։ Ոչ նուազ զարդարուն էին կողմնակի սենեակներն ուր այնքան ազնիւ ու փոթորիկ չ՚սիրող պարորդներ կը դիմէին, մըտախոհ պար բռնելու կամ հանդիստ փնտռելու մտօք։ Թէ և այդ գեղեցկութեան երաժշտութեան և պարու ներդաշնակ մրրկին մէջ արհեստագիտի մատն և հոգատար Ընկերութեան ազնիւ տիկնանց կերթ ճաշակն և ընտրութեան նշանները կերևէին։

«Հանդիսավայրին մեծ դրան երկու կողմը կը ծածանէին Օսմանեան դրօշակներ, դափնեայ կամարներու վրայ, որով զարդարուած էին նաև գեանայարկն սենեակները, կերպ մը ծառաւէտ ուղի մ՚էր բակն որու երկու կողմերը մրտենոյ տունկեր, ծաղկանց թաչարներ ու փունջեր, լուսայայտ կտուցներու և ճանաչագեղ աչտանակներու առատ նշոյներովը զարդարուած կերկարէին մինչև երկթեւ սանդուխները, ուսկից հանդիսականներէն ոմանք երաժշտութեան արտաթունդ որոտումներէն և պարարդներու զուգաչափ քայլերէն հրապուրուելով կը փութային վերնասրահը։ Մինչդեռ այլք վարի սենեակները կը ցրուէին խնդագին, ուր արդէն խաղատաղերներ, ոսկիներու զուգակից կոյտերու առջեւ լաւ եւս ունէին փորձել բաղդը, քան թերփսիգոր դիցուհին։ Մեծ դրան մօտ սեւաթոյր զգեստ և ըստիակ ձեռնոցներ հագած չքաւկեր պատանիներ, իբրեւ թիթեռնիկներ՝ միշտ արթուն և չարժուն, երբ հեռուն կիսալոյսին կընդնշմարէին նորեկ հիւրուհիներ, ոչ մեծին կառքերէն կերեւին ինչպէս աստղեր ամպերէն։ Թեթեւակի կը վազէին որ ընդունին այդ հիւրու հիներն և իրենց թեւը գողտրիկ և ազնիւ քաղաքավարութեամբ ներկայելով կը թռէին դէպ ի վերնասրահն հեշտալուր չրուն և հոտաւէտ բոյր թողլով օդին մէջ և չմոռնալով չեչտակի ակնարկ մը նետել այն հայելին մէջ որ՝ իբրեւ նախանձոտ պահակ՝ սանդուխին ճակատը դրուած կարծես կը հպարտանար, և կը յուդուէր, քանի՝ կը բերբեկէր հեռագեղ նազելի հասակներ, գեղահեր ու ակնանիշ գլուխներ, չնորհալի և նրբին իրաններ, կարապն գոյն և լուսափայլ ուսեր ու թեւեր, քընքոյշ գեղակոր ու օդապար ոտներ։

Սակայն չատ աւելի փառաւոր ու չքնաղ տեսարան մը կը ներկայէր վերնասրահն, որու ճակատը ծաղկեայ չրջանակի մէջ կը փայլէր մեր վեհափառ Սուլթանին պատկերը։

Ահագին որահին չուրջը ու անկիւնները կախուած հայելիներ կը պատկերէին և կարծես թէ դիտող իմաստասիրին աչքին կը յօրինէի՝ մարդկային յարաչարժ, ալլագոյն և տարագէմ ստուերներ որոյ գեղածուփ կոհակները սակայն մարմարեայ չրջանակի մը մէջ անդուլ կը դառնային խանդագին, ինչպէս կը դառնայ կեանքը մշուշներու և լոյսերու, երազներու և իրականութեան մէջ։

Առատ մրտենիներու և դափնիներու ոստեր պատերուն վրայ օձապտոյտ սողոսկելով նրբաթել չամբրակներ կը կազմէին այնպէս որ սրահը նկարագեղ և ծաղկաւէտ երեւոյթ մը կստանար։ Զմրան մէջ կը ծաղկէր գարունն, անձկալի գործելով արտաքին տամուկ ու ցրտաշունչ հովին, ինչպէս անտես կանգնին ուհանն ու միկոնն, փուշն ու տատասկն, սիրավառ վարդերու սրտայոյզ յասմիկներու և համբոյր մանուշաներու մէջ։ Բազմաճոյն ահաւոր բիւրեղեայ ջահ մը և բոլորակ լամբարները, ծիրանի կապոյտ ու կանանչ չողեր ցոլացնելով կը մրցէին այն չնչաւորներու ծիածանին հետ, որ իբր չողշողուն ամպերու մէջէն՝ բարձրաւանդակի մը վրայ անտեսանելի երաժշտական նուագարաններէ ելած որոտընդոստ եղանակներու համեմատ՝ մերթ «վալս»ի մը բոլորակին մէջ զոյգ զոյգ կը սուրային կը փութորկէին կ՚օդավարէին, մերթ «փոլքայի» մոլար ոստումներով կը գծէին երկրի վրայ քսածին ձևեր, և թեւեւս սրտի մէջ նկարներ և ուխտեր, մերթ «քառիլի» նաղելաչարժ և վեհապանծ քայլերով հակապակերներ կը յօրինէին, որոյ մէջ մարմոյ և հոգւոյ չնորհալի կամ ապաչնորհ չարժումնք, դէմքի և աչերու թափանցիկ կամ տղօտագին փայլատակումնք՝ երբեմն լոյսերու ներգործմամբ աւելի որոշ կերևէին։ Ոչ նուազ զարդարուն էին կողմնակի սենեակներն ուր այնքան ազնիւ ու փոթորիկ չ՚սիրող պարորդներ կը դիմէին, մըտախոհ պար բռնելու կամ հանդիստ փնտռելու մտօք։ Թէ և այդ գեղեցկութեան երաժշտութեան և պարու ներդաշնակ մրրկին մէջ արհեստագիտի մատն և հոգատար Ընկերութեան ազնիւ տիկնանց կերթ ճաշակն և ընտրութեան նշանները կերևէին։

«Հանդիսավայրին մեծ դրան երկու կողմը կը ծածանէին Օսմանեան դրօշակներ, դափնեայ կամարներու վրայ, որով զարդարուած էին նաև գեանայարկն սենեակները, կերպ մը ծառաւէտ ուղի մ՚էր բակն որու երկու կողմերը մրտենոյ տունկեր, ծաղկանց թաչարներ ու փունջեր, լուսայայտ կտուցներու և ճանաչագեղ աչտանակներու առատ նշոյներովը զարդարուած կերկարէին մինչև երկթեւ սանդուխները, ուսկից հանդիսականներէն ոմանք երաժշտութեան արտաթունդ որոտումներէն և պարարդներու զուգաչափ քայլերէն հրապուրուելով կը փութային վերնասրահը։ Մինչդեռ այլք վարի սենեակները կը ցրուէին խնդագին, ուր արդէն խաղատաղերներ, ոսկիներու զուգակից կոյտերու առջեւ լաւ եւս ունէին փորձել բաղդը, քան թերփսիգոր դիցուհին։ Մեծ դրան մօտ սեւաթոյր զգեստ և ըստիակ ձեռնոցներ հագած չքաւկեր պատանիներ, իբրեւ թիթեռնիկներ՝ միշտ արթուն և չարժուն, երբ հեռուն կիսալոյսին կընդնշմարէին նորեկ հիւրուհիներ, ոչ մեծին կառքերէն կերեւին ինչպէս աստղեր ամպերէն։ Թեթեւակի կը վազէին որ ընդունին այդ հիւրու հիներն և իրենց թեւը գողտրիկ և ազնիւ քաղաքավարութեամբ ներկայելով կը թռէին դէպ ի վերնասրահն հեշտալուր չրուն և հոտաւէտ բոյր թողլով օդին մէջ և չմոռնալով չեչտակի ակնարկ մը նետել այն հայելին մէջ որ՝ իբրեւ նախանձոտ պահակ՝ սանդուխին ճակատը դրուած կարծես կը հպարտանար, և կը յուդուէր, քանի՝ կը բերբեկէր հեռագեղ նազելի հասակներ, գեղահեր ու ակնանիշ գլուխներ, չնորհալի և նրբին իրաններ, կարապն գոյն և լուսափայլ ուսեր ու թեւեր, քընքոյշ գեղակոր ու օդապար ոտներ։

Սակայն չատ աւելի փառաւոր ու չքնաղ տեսարան մը կը ներկայէր վերնասրահն, որու ճակատը ծաղկեայ չրջանակի մէջ կը փայլէր մեր վեհափառ Սուլթանին պատկերը։

Ահագին որահին չուրջը ու անկիւնները կախուած հայելիներ կը պատկերէին և կարծես թէ դիտող իմաստասիրին աչքին կը յօրինէի՝ մարդկային յարաչարժ, ալլագոյն և տարագէմ ստուերներ որոյ գեղածուփ կոհակները սակայն մարմարեայ չրջանակի մը մէջ անդուլ կը դառնային խանդագին, ինչպէս կը դառնայ կեանքը մշուշներու և լոյսերու, երազներու և իրականութեան մէջ։

Առատ մրտենիներու և դափնիներու ոստեր պատերուն վրայ օձապտոյտ սողոսկելով նրբաթել չամբրակներ կը կազմէին այնպէս որ սրահը նկարագեղ և ծաղկաւէտ երեւոյթ մը կստանար։ Զմրան մէջ կը ծաղկէր գարունն, անձկալի գործելով արտաքին տամուկ ու ցրտաշունչ հովին, ինչպէս անտես կանգնին ուհանն ու միկոնն, փուշն ու տատասկն, սիրավառ վարդերու սրտայոյզ յասմիկներու և համբոյր մանուշաներու մէջ։ Բազմաճոյն ահաւոր բիւրեղեայ ջահ մը և բոլորակ լամբարները, ծիրանի կապոյտ ու կանանչ չողեր ցոլացնելով կը մրցէին այն չնչաւորներու ծիածանին հետ, որ իբր չողշողուն ամպերու մէջէն՝ բարձրաւանդակի մը վրայ անտեսանելի երաժշտական նուագարաններէ ելած որոտընդոստ եղանակներու համեմատ՝ մերթ «վալս»ի մը բոլորակին մէջ զոյգ զոյգ կը սուրային կը փութորկէին կ՚օդավարէին, մերթ «փոլքայի» մոլար ոստումներով կը գծէին երկրի վրայ քսածին ձևեր, և թեւեւս սրտի մէջ նկարներ և ուխտեր, մերթ «քառիլի» նաղելաչարժ և վեհապանծ քայլերով հակապակերներ

ԻԶՄԻՐՑԻԷԲԻ ՍՈՒ ԹՈՒՂԵԱՆԸ

Ցիւնքի կիւն արմչ օլաղըմը Իզմիր կաղէթալարընա իչալու Թուղեան հագգընտա եապըլմը։ օլան պաղը թափթփլաթը միթէէսիփէ պէր վէճհը աթի նագլ օլունուր։

Եաղմուր հիչ տուրմագսըզն օն իքի սաաթ տէվամ իտէրէք եաղըպ վէ հասըլ օլան սէլլէր իզմիրին հէր թարափքընը տէնիզ հալինէ գօյտը, վէ սէլլէրին չիտէթլէ ճէրէեանընտա հէր նէ չէլ բասթ կէլտի իսէ սիւրիւպ սիւփիւրիւպ տէնիզէ էնտիրտի։ Իսլամ գապրիսթանընն տուվարլարը միանհէտիմ օլաղը կիպի աղաճարրն էքսէրիսի քէօքլէրինտէն գօրուպ տէնիզէ գատար սիւրիւքլէնմիչ վէ օ ճիվարտա պէչ ալթը էվ կէօչիւպ խարապէլէ տէօնմիւչ վէ անտէն սուլար եէհնտի մահալլէսինէ վէ չարչըեա ճէրէեան իտիւպ ուժում տիւքքեանլար սու իչինտէ գալմըշ վէ սէպղէվաթճը տիւքքեանլարընն քիւֆէ վէ սէպղէվաթը վէ տիկէր տիւքքեանլարընն միւշթէմիլաթը սիւրիւքլէնէրէք տէնիզէ տէօքիւմիւչ տիր։

Խասարընն չօղու խանլարտա վուգու պուլմուչ տիր։ խանլարա հիւճիւմ իտէն սու ագաճագ եէր պուլամայըպ ամաղալարա ճէրէյան իթմիչ վէ մաղալարտա նէ գատար էմթաա վար իսէ սու իչինտէ գալմըշ տիր։ եալնըզ Գըղլար աղա խանընտա ագիյօն վէ իբէքլի էմթաատան 30000 լիրա դիյան հասըլ օլմուչ տիր։ Բիրինչ խանընտա տախի սու պիր մէթրօտան գ՚ալատէ իւքսէլիպ բիրինչ գաղէվիւէրինի խարապ իյէտիկի կիպի պէր չօղ բամպուկ տէնկէրընի տէ սիւրիւքլէիպ էէօթիւրմիւչ տիր։

Եէմիչ չարչըսընդն մէվգէյի բէք տէրին օլտըղընա մէպնի պիւթիւն չարչը պէր կէօլ հալինի քէսպ իթմիչ վէ տիւքքեանլարը սու պարպ մէյվէ վէ եէմիչլէր սու իչինտէ գալմըշ վէ եախօտ սէլ իւէ պէրապէր տէնիզէ տէօքիւմիւչ տիր։

Սէլ օլ մէրթէպէ չիտէթ իւէ աղրյօր իտի քի, քէրէսթէճիլէրտէն սէրէն վէ քէրէսթէճիլէրի չէօր կիպի եէրլէրինտէն գալարրըպ չուրայա պուրայա աթմըշ տիր։

Քէղալիք օլ ճիվարտա պուլունան տիւքքեանլարընն մալարը տէնքլէր իւէ սիւրիւքլէնտիկի կիպի չարչընն 3—400 օգգալըգ չարապ իւէ տօրու վարիլ վէ ֆըչըլար, սու իւէ պէրապէր կիտիպ պիրէք մահալէ թազըմըշ գալմըշ տիր։

Բրնթրմ պօյունճա՝ սուլարընն քէսրէթի օլ մէրթէպէ իտի քի, տէնիզ իւէ պիր օլմուչ վէ պիր գաչ սաաթ թրամվայ արապալարը իշլէմմիշլէր տիր։

Կէօմրիւք ճատտէսինի տախի սու պասըպ սուլար անպարա ճէրէյան էլլէտիկինտէն, անպարտա պուլունան էմթաալը մահվ վէ բէրիչան իթմէքլէ պիր գաչ պին լիրալըգ խասարը մուճիպ օլմուչ վէ քէղալիք թիմուր եօլլարը չիրքէթինին ամպարընը սու պասըպ խալը զիյան հասըլ օլմուչ տիր։ Էն զիյատէ խասարտիսէ օլան մահալլէլէր Այի Գաթէրինի վէ Այի Տիմիթրի նամ Բում մահալլէլէրիյլէ Մէյէզ չալը ճիվարընտաքի ֆուգարա մահալլէլէրի վէ Էրմէնի վէ Գաթօլիք մէզարիսթան թաշլարընը վէ աղաճլարընը վէ խանէ էշեալարընը սիւրիւքլէյիպ ֆէրպան քէօքրիւսինէ գատար կէօմիւրմիւչ։ վէ Իսլամ գապրիսթանը տախի սու իչինտէ գալըպ, Այի Գանսթանթին

ժահալլէսինտէ 6-7 պապ խանէլէրի եէր իլէ եէքսան իթմիչ վէ օրատան սուլար իքիյէ թագսիմ օլուպ, պիրի Մօռթաքքէ մահալլէսինտէն միւրուրինտէ պէչ ալթը գահվէ իլէ պաղը խանէլէրի սիւրիւքլէմիչ։ վէ սուլըն կիւզէրկեահընտա պուլընան պաղչէլէր քեամիլէն խարապ օլուպ թարլա հալինի քէպ իթմիչ վէ պու ճիհէթտէ իքի քիչինին ճէնազէլէրի կէօրիւմիչ իսէ տէ, ներէնտէն սիւրիւքլէնիպ կէօթիւրիւտիկի անլաշըլամամըշ տըր։

Ֆրանսըզ գանսուլօսխանէսի ճիվարընտա սէլ պէր չօճուգ սիւրիւքլէմիչ իսէ տէ, տէրհալ պէրիսի սուլուն ի. չինէ աթըլպպ գուրթարմըշ տըր։

Նուֆուսճա չօգլուգ թէլէֆաթ օլմամըշ իսէ տէ, խանէ վէ սօգագ քէօքէքլէրի վէ քէտիլէր վէ թամուգ վէ սարիրէնին եիւզլերճէ պօղուլպ տէնիզէ գատար սիւրիւքլէնմիչ վէ սուլար չէքիլտիքէն սօնրա ըէք չօգ սօգագլարտա խալը հայվանաթ լէշլէրի պուլընմըշ տըր։

Բէքչօգ մահալլէլէրտէ տուվարլար վէ շահնիշինլէր վէ սարիրէ երգբլմըշ իսէ տէ, պիր կէօնա սագաթլըզը մուճիպ օլմամըշ տըր։

Իսլամ մահալլէլէրինտէ օնպէշ գատար խանէ չէօրիւպ երգբլմըշ վէ սէլ օրատան Մուսէվի գապրիսթանընտան կէչիպ օրասընը տախի խարապ իթթիքաէն սօնրա, մուհաճիրին խանէլէրինէ հիւճիվէ, օնտա տախի օն պէշ խանէ թէմէլին

ՏԱԽԻԼԻՑԻ

Էվվելքի հաֆթա ճուման էրթէսի կէնի իզմիրին ըէժի գօլճըլարը՝ Պուրնապատ գարիյէսինտէ պիր խանէ պասարագ, 50 օգկա գայագ թիւթիւն իլէ պիր հվան վէ պիր պուչագ զապթ ու միւսատէրէ ինմիշլեր վէ խանէնին պայլճա միւսթէճիրինի պիթթէվգիճ թահթ էլ հրճգ իզմիրէ կէօնտէրմիշլեր տիր։

—Ալտըն վիլայէթինտէ Տէնիզլի գազասրնտա նոյեմբերին 4ինճի կիւնինէն պէտ իլէ պիր գաչ կիւն լուսթ իւսթէ գէլգէլէր վուգու պուլուպ, եէր ալթընտան տա սէպլեր ինշիմիշլիշ տիր։

—Պէրդտէն Պիթլիսէ չէքիլէն պիր թէլեկրաֆա կէօրէ, Պերդտէ պուլընան պիր բիյատէ թապուրը՝ զարպլի Տիգրիս նէհրի իւզերինտէ եօլա չըգմըշ տըր։ Իշպու թապուր՝ մէզքիւր նէհրին վան կէօլու գուրպինտէ պուլընան մէնպարնա գատար եօգարը չըգըպ, օրատան տա Մուրատ Զայ սանճաղընըն պաղը գարարբընա ազիմէթ իտէճէք տիր, զիրա օ ճիվար տաղլարտա պուլուզան էսքի աղալար՝ օրալարճա իճնաի նուֆուզ ու հիւքիւմէթ իթմէք ազմինտէ պուլունըյօրլար իսկ։

—Խուսուսի պիր թէլեկրաֆա կէօրէ, Պուլկարիսթան բրէնսի՝ Պուլկարիսթան իլէ Շարգի Ռումէլինին իթթիհատը տէվլէթլէր թարաֆընտան թատիրգ օլընմագ իսէ, Բիրօթ իլէ հէվալիսինին Սըրպսխթանտան իֆրարգ իլէ Պուլկարիսթանա իլհագընը թալեպ իթմիշ տիր։

ԻՆԱՆԹԸ ՀԱՐՊԻՑԷ

Պապը Սէրասքէրիտէ միթէշէքքիլ Իանէի Հարպիյէ գօմիսիօնը թարաֆընտան մաթպասմըզա թէպլող օլունան ճէտվէլէր տիր։

Նաֆիա նէզարէթի մէմուրին վէ քէթէպէսի թարաֆընտան 1030 ատէտ բամպուգը խրգա— Նուրը Օսմանի հիվարընտա Մահմուտ բաշա մահալլէսի էհալիի համիյէթմէնտանը թարաֆընտան 66 ատէտ բամպուգը խրգա իլէ 10 ատէտ ֆանէլա կէօմլէք վէ 7 ատէտ տախի ֆանէլա չաքէթ— Նիզամիյէ միւթահիւալէրինտէն Իլեա պագիրկեան թարաֆընտան 10 ատէտ ապա եաղմուրլուգ— Եէնի պազէ հիվարընտա Սօֆթա Սինան մահալլէսի էհալիի համիյէթմէնտանը թարաֆընտան 32 ատէտ բամպուգը խրգա— Եէտի Գուլէ հիվարընտա քիւրքճի պաշը հաճի Հիւսէյին աղա մահալլէսի էհալիի համիյէթմէնտանը թարաֆընտան 70 չիֆթ եուն չօրապ։

* * *

Ումումի ֆէնէրլէր իտարէսի թարաֆընտան 100 ատէտ լիրան Օսմանի— Հարէմէյն թէրճէմանը պաշ քեաթիպի էսպագ Էյուպ Շեմի էֆէնտի 30 ատէտ ֆանէլա կէօմլէք— Նիզամիյէ միւթահիւալէրինտէն Սիմէօնաքի էֆէնտի 300 չիֆթ եուն չօրապ— Թօրխանէտէ Սագա պաշը մահալլէսինտէ Մահմուտ էֆէնտի 20 ատէտ բանպուգը մինթան— Եէտի Գուլէտէ Զըրաղի Հիւսէյին մահալլէսի էհալիսինտէն 6 գաթ թարաֆընտան 65 չիֆթ եուն չօրապ։

* * *

Տէրսաատէթ իանէի ումումիյէսինտէն պու տէֆա պիրինճի գաֆիլէ օլարագ պիթթէրթիպ 84 տէնկէ մէվգու օլարը հալտէ 7300 ատէտ ֆանէլա չաքէթ վէ ֆանէլա կէօմլէք իլէ բամպուգը մինթան վէ 3300 չիֆթ եուն չօրապ չըմէնարքիէրէ թահմիլեն էտիրնէյէ իրսալ գըլընմըշ օլուպ, թէվֆի օլընճագ թապուրլարտան հէման վիրուտ իտէճէք օլան մազալաթալար իւզերինէ իլանը քէֆիյէթ գըլընճագը վէ Ռումէլի չըմէնտիրէրի իշլէտիճի զումանեասը թարաֆընտան էշեան մէդքիւրէ՝ ատաքիրը Շահանէյէ պիր խրամէթը միճթէխրէ օլմագ իւզրէ մեճճանէն գապուլ վէ սէվգ իտիլրէք, պատէմա տախի գօմիսիօնը մասուսընտան պու լիմուխատէր վիրիլճէք իսկէ էշեասընըն մէճճանէն նագլ իտիլճէկինին թէպլող իտիրիսի՝ սուրէթը մախսուսէտ իլան օլունուր։

ԳՕԼԷՐԱ

Տ-էրէկ Ո-մ-ոբը Մբհհեյուն.

Էվրօպատա հիւքմինի իճրա իթմիշ օլան գօլէրա իլէթի՝ պու քէրբէ լէհիւհամտ միւնտէթի օլտըզընտան, Թունուզ վէ Ճէզաիրտէն կէլէնլէրէ 10, վէ Սբանիա մէմալիքի իլէ Սիչիլեա ատասընտան վարիտ օլանլարա թատիրէն 5 կիւն իճրա օլընմադտա օլան գարանթինա իլէ Իթալիա վէ Ֆրանսա սէվահիլի միւվարէհաթը հագգընտա մէվզու օլան 48 սաաթ իհթիյաթ գարանթինասընըն պագասընա լիւզում գալմատըզընտան, քեամիլէն լազվ օլընարագ օրալարտան մէմալիքը Մահրուսէի Շահանէ լիմանլարընա կէլճէքլէրին՝ եալընզ աթբպպա մարիֆէթիլէ մուայէնէսիյլէ իքթիֆա օլընմասը, վէ խըթթէի Մըսրիյէ վէ Թրիէսթէ վէ ճիպրալթարտան վարիտ օլանլարա պիլա մուայէնէ գրաթիգա վէրիլմէսի, վէ Պուրկազ վէ Վարնա վէ Քէսթէնճէ վէ Սիւնէ (Սուլինա) վէ Հօճա պէյտէն (Օտէսա) եօլը իլէ կէլէն սէֆինին հագգընտա իճրա օլունան մուայէնէնին իլդասը, վէ էյան գարանթինատա պուլունանլարա տա օլ վէճհ իլէ մուամէլէ գէլընմասը խուսուսլարընա՝ կէչէն ապը կիւնիւ ագտ օլունան մէճլիսը սըհհիյէտէ գարար վէրիւէրէք, իգթիզարը իլիֆա գընարզընըն իլանընա իպթիտար գընը տը։

Մ· ԱԹԱՆԱՍ ԲԱԲԱՏՕԲՈՒԼՕ

Մ. Աթթանաս Բաբատօբուլօնին Պէյօղլուլնտա տօղրու եօլտա 300 նօմէրօլը մահալլէ պուլընան մէէթիւլթ (եէյիհնթի) մաղազասը՝ տար վէ քիչիք օլուպ միւշթէրիլէրին մաթլուպընա մուվաֆիգ պիր հալ ու ճէսամէթտէ պուլընմատըզընտան, մումաիլէյհ Մ. Ա. Բաբատօբուլօ՝ Գալաթա Սերայը ճիվարընտա 256 նօմէրօլը մահալի պիլիսթիճար թամիր ու թէզեին իլէ մաղազասընը օրայա նագլ իթմիշ, վէհկոեմէրին 19|31 ինճի կիւնի քիչչատ էյլէմիշ տիր։

Իշպու եէնի մաղազա տէրուենտէ իճրա օլընան հիւանիւ թէրթիպ վէ թէզեհնաթա նազարէն, Մ. Ա. Բաբատօբուլօ՝ չիմիյէտէք քէնտուլէ բաղլէթ իթմիշ օլան վէ պուտնան պէօյլէ տէ բաղլէթ իտէճէկի չիւպհէսիզ պուլընան միւթասատիտ միւշթէրիլէրինին թահսին ու մէմնունիյէթինի հէլգ իթմէք իւզրէ պէօյիւք ֆէտաքէարլըգլար իճրա իթմիշ տիր։ Մահալը մէզքիւր իւչ թագսիմ օլունուպ, եէր գաթը՝ էվրօպանըն էն ալտ ֆապրիգալարընտան կէլմէ գօնեագ, չամբանիա, պրուսօ վէ միւքիրաթը սաիրէ վէ Ղարօլինին միւթէլիթի մագարնա վէ չէհրիյէլերի վէ էնվահ չէրեզ վէ հէր նէվի մէէքիւլաթ թօքտան վէ բէրաքէնտէ սաթըլմադա թախսիս օլունմուշ տըր։ Պունդն իւզերինտէքի պիրինճի գաթտա կէնիշ պիր սալօն պուլընըպ, պու սալօն՝ թէմամըյլա էվրօքավարի պիր պիրախանէյէ թահվիլ օլընմըշ օլմագլա, միւշթէրիլէր՝ օրատա բէք բահաթ իտէճէքլէր վէ Վիէնանընդն էն պիրինճի պիրաբայլա նէֆիս չէրեզ վէ սարէթ պուլաճագլար տըր։ Քէգալիք մէզքիւր սաօլընտա եէրի վէ էճնէսի էն ալա կագէթալար տախի պուլընանագ տըր։

Իքինճի գաթտա տա զայէթ տուզկիւն տէօչէյի վէ Պօղոզ իչինէ նազըր միւթասատիտ էաթագ օտալարը պուլընանագ տըր։

Էչհասը մաղազայի մէզքիւրտէ էն պիրինճի ճինա մալլար պուլընտըզը կիպի թէկհարէթ վէ հիւնիւ իթիզամը տա նիւմունէյէք պիր մէրթէպէտէ պուլընարագ, ալէկսուսուս միւշթէրիլէր վէ ալէյումում էհալի խօշնուտ իտիլէճէք տիր։

30—25

ՍԱՐԱՖԻՑԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՖՕՐՈԱՍԸ

Լօնտրա 28 Նոյմ.

Ինկիլ. էհամը Ինկ. լիր.	100-13/16
Օամ. էհամը աչլըզը	14-1/8
» » գարանտը	14-5/16
» » Մէրի Ա.	27-
» » » Գ	15-3/4
» » » Ս	14-1/4
Օթօման 1871	67-1/4
Օսմանլը Գանդասը	10-1/8
Ռուսիա իսթիդրազը	97-
Մըսրը սուլ. մաթահրտէ	64-7/8
» իսթիդրազը	87-3/8
Տարիա Սանիէ (Մըսրը)	62-1/4
Թուշիտ իսթիդրազը	89-
Մա արիսթ. էհամը 1877	-
Գուսկիօ Բարիզ 5 այ վատ	-

Բարիզ 28 Նոյմ.

Էրանս. էւէ. 3 % Ֆր.	80-17 1/2
» » 4 1/2 %	108-07 1/2
Եէնի Օամ. էհամը աչլըզը	14-17 1/2
» » » գարանտը	14-37 1/2

Մէ-գոտէլէ

Սեռի Պ.	15-75
» Ս.	14-30
Ռումէլի չըմէնտիֆէրի	35-25
Օսմանլը Ըկոժիսի էհամը	-
Օամ. Գանդասը	303-75
Դրէսմ Լիոնէ	525-
Դրէսմ Ֆոնսիէ	1322-50
Լիոն ագտիսը	1237-50
Ռուէրի ագտիսը	2091-25
Ռուսիա 5 % 1877	100-1/2
Իթալիա էհամը	96-30
Մարը Փոնտ. մուրթա հրաչ	328-75
Լուեան 5 % 1879	291-25
Դասիս 3 այ վատ	25-19

Վիէննա 28 Հոյմ.

Լօնտրա իւզերինէ գամպիս	125-90
Ռումէլի չըմէնտիֆէրի	18-20

ԳԱԼԱԹԱ ՖՕՐՈԱՍԸ

Էհամ. ուսմ. տիւն ագչ. գար.	15-12
Յու սապահ աչլըզը	15-21
Մըսրը մուրթահրտէ. գար.	71-
Յու սապահ աչլըզը	71-10
Սեռի Ա.	26-30
» Գ.	15-20
» Գ.	15-20
Ռումէլի չըմէնտիֆէրի	35-75
Ագչէ Ֆրանկի	6-
Բէօր Ղրշ.	5-
Էվմէսից »	15-

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Դրէսմ ժէնէրալ	6- 4
Եթամպոլ պանգասը	3-25
Սօսիէթէ ժէնէրալ	3-15
Թրամվայ	2-85

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օամ. վիրասը 100 ղրշ.տան	Ղշ. Բր.
Գէյազ մէճիճիյէ Ֆարգը	107-37
Մէթալիք »	98-10
Գէլիք »	102-25
Ալթընագ »	102-30
Ֆայմէ	-
Ինկիլիզ վիրասը	110- 2
Ֆրանսըզ ալթունը	87-25
Բօլ	90-10
Ֆրէմից ալթունը	81-10
Ֆասրպօն գայմէսի	9-22

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

—

Ուրֆա էրզագը ասքէրիյէսինտէն էվզանը ճէտիտէ օլարագ տագիգին էրմի— պէքսիմէթին գըրդ պէշ— նանը ազիգին էրմի— կիւշթին եիւզ պէշ— էրգին ալթմըշ եէտի— սատէնին իւչ եիւզ էլլի պէշ— նօհուտընը օն տէօրթ— սապօնընը եիւզ էլլի— մօմընը եիւզ գըրդ ալթը— կաղընն սէքքէն— գէյթին իլքի եիւզ սէքքիզ— հաթապէն օն — պէօսիւրին էրմի — չայիրին էրմի տէօրթ — սամանընն պէշ— չէքէրին իլքի եիւզ էրմի սէքքիզ— հրնթանընն էրմի սէքքիզ— թուղընն օթուզ— գէյթունընն իլքի եիւզ էրմի— ֆասուլիանընն սէքքիզ բարայա մահալի թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղընտան, թէնգիր ֆիյաթա իթայա թալիպ օլանլարընը Լէվգաֆիմաթը Ումումիյէ տարիէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունը։

16 Թըշրին սանի 1885

3—1

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

—

Նիզամիյէ թահնիյէ իտարէսի իչիւն միւպայասը մէվգրի միւնագասայա գօնուլան պէշ եիւզ պինն գըյէի ճէտիտ իւչինճի նումէրօ 08 թանպօլ տագիգինին չէրաթը մուգարրէրէսի իլէ պէհէր գըյէի ճէտիտ էլլի բարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, իշպու թըշրինը սանի ռումինին երիմինճի չարշէնպէհ կիւնիւ գատարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն, իթայա թալիպ օլանլարընը Լէվգաֆիմաթը Ումումիյէ տարիէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունը։

17 Թըշրինը սանի 1885

3—1

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

—

Նիզամիյէ չայիր անպարը իչիւն Սէլանիք հասրլաթընտան էլլի պին օգգա գիյահրն միւնագասատ իշպու թըշրինը սանինին օն սէքքիզինճի կիւնիւ գարարը գաթիսի մուգարրեր պուլունմըշ օլտու ղընտան, թալիպ օլանլարընը եէվմը մէզքիւրտէ Լէվգաֆիմաթը Ումումիյէ տարիէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունը։

16 Թըշրինը սանի 1885

Խաղինէի Խասսա Շահանէ
Ճանիպը ալիսինտէն.

—

Էրզագ անպարընա ալընաճագ մախսուսէ բիրինճինին գարարը գաթիսի թըշրինը սանիի ռումինին երիկրմի իւչինճի ճուման էրթէսի կիւնիւ վերիլէճէկինտէն, թալիպ օլան թիճճարընը եէվմը մէզքիւրտէ սաաթ տօգուզա գատար խազինէի խասսա Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունը։

17 Թըշրինը սանի 301

3—1

Թիրիչէ բէրտէ սաաթ 1— Բուլաթ թաթը թէքսիսի ատէտ 1— Սկյահ ֆօթօգ ատէտ 1— Կիւմիւշ թաթը գաշրը ատէտ 2— Եէլբազէ ատէտ 1— Գատիֆէ սկյահ բալթօ ատէտ 1— Էլվան մէրինօզ չալատէտ 1— Գօրսէ ատէտ 1— Էրքէք տիպլիկի ատէտ 2— Թիւլ բէրտէ մա ըսթոր վէ գօրնիշ չիֆթ 5— Տամագօ գաբալը քէօչէ մինտէրի վէ մա եասարգ ատէտ 2— Էվրօքաբէարի սանտալիէ ատատէտ 12— Բէսմիլի դատրօ վէ չէրչիվէ ատէտ 1— Գօնսոլ մա թաշ ատէտ 1— Եալտըզլը այնա ատէտ 1— Լամպա մա ֆանօս ատէտ 2— Զիչէքլիք ատէտ 1— Մէրմէր թաշլը մասա ատէտ 1— Քէպիր նուհաս մանկալ ատէտ 1— Էվրօքաբէարի քէքչէ ատէտ 1—Գրբմըզը եիւզլիւ խըրգա ատէտ 1— Էրքեան մինտէրի ալ վէ սարը ատէտ 4— Պիր նէվ մանէնտէն քէնարլարը եալտըզլը չայ թագմը ատէտ 1— Մավի եալտըզլը թաբլը քեասէպի ատէտ 1— Գատընլարա մախսուս մանչօն ատէտ1— Սարը սամավար ատէտ 1— Տէմիր գարեօլա ատէտ 1— Օթ մինտէր ատէտ 1— Պասմա եիւզլիւ եօրկան ատէտ 3— Օթ եասարգ քէօչէ ատէտ 6— Օթ քէօչէ տէօչէմէսի ատէտ 1— Պուրօ մա թաշ ատէտ 1— Օրթա եալտըզլը այնա ատէտ 1— Մասն մէչին պավուլ ատէտ 1— Պիր տօլապ տէրուենտէ պիր թագմ խուրսաթթ, վէ տիկէր պիր տօլապ տէրուենտէ քէգա խուրսաթթ։

Էյէնի վէ Եանի վէ Օտիֆ վէ Էվանթինին՝ վասիլ Անկէլօբուլօ գիմմէթինտէ ալանագալարը օլան մէպպարիզը մարիմէնին թէէմիսը իսթիֆասը զըմանընտա մէտեունը մէրգումըն մալի օլուպ մահճուզ պուլունան վէ պալատէ թասատատ օլընան էշեասը իշպու թըշրինը սանի Ռումինին 17ինճի բազար կիւնիւ սաաթ 5 բատատէլերինտէ էշեանընն պուլունտըզը Անանուտա գարիյէսինտէ իսկէյէ պաշընտա պիլիզայտէ ֆիրուսթ օլուճագաղ՝ Իմամաթը Շեբրիյէ Իճրա տարիէսինտէն իլան օլունուր։

13 Թըշ. սանի 301

3—3

Թօբխանէի Ամիրէ իշիւն լիւզում օլան 50000 գըյէի էճտիտ խալիս վէ սաֆի քիւբիւրտեն պէհէր գըյէսի՝ երիմլիք սիմ մէհտի 19 ղրշ. իթիպարը իլէ 35 բարատա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, չէհրը ճարիի Ռումինին 16ընճը ճուման էրթէսի կիւնիւ միւնագասասընա պէտ իլէ 23ինճի կիւնիւ գարարը գաթիսի վերիլէճէկի կիպի, 23ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ տախի 100տէ 5 թէնզիլի գապուլ իտիլէճէկինտէն, իթարնա թալիպ օլանլարընը չէրաթը լազմէ թաֆսիլաթընը անլամագ վէ թէնզիլէրինի իճրա իթմէք իւզրէ զիքր օլունան կիւնլերին սաաթ 10ընա գատար Թօբխանէի Ամիրէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

14 Թըշ. սանի 301

3—3

Տարիէի Էվգաֆը Հիւմայուն բապուճճըլընընն պէտէլի լիրան Օսմանի 100 ղըրշտան 4 թագսիթ իլէ իսթիֆա օլունմագ չարթը վէ չէքաթը սարիէի մէվզուէսիյէ իճրա օլունան միւգայէտէսինտէ թարիքը թէպլիմինէն իսթիֆարէն պիր սէնէլիկի 17325 ղրշտա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, չէհրը ճարիի Ռումինին 21ինճի բէնճէշնպէհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն, զամմ իլէ թալիպ օլանլարընն եէվմը մէզքիւրտէ գատար Էվգաֆը Հիւմայուն մէճլիսը իսարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի,

14 Թըշ. սանի 301

5—2

Միւպայասընա լիւզում կէօրիւնէն 600 քիւսուր ճէտիտ քիլէ իլէ չօրպալըգ հընթասընընն իճրա օլունան միւնագասասընտա պէհէր ճէտիտ քիլէսի 37 ղրշ. 10 բարատա թալիպի էօհտէսինտէ պուլունտըզընա վէ չէհրը ճարիի Ռումինին 18ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 10ա գատար հէր գաչ բարա վէ էրթէսի սալը կիւնիւ քէգալիք սաաթ 10ա գատար տախի 106տէ 5 թէնզիլ խալիր իսկ, գապուլ օլունուպ անէէն սօնրա գապուլ օլունմայաճաղընա պինէն, նօգսանը իլէ իթայա թալիպ օլանլարընն վէ տահա զիյատ մաչիմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին Էվգաֆը Հիւմայուն մէճլիսը իտարէսինէ կէլմէլէրի,

14 Թըշ. սանի 301

5—2

ՏՕԳԹ. Կ. ՆԱԶԱՐԷԹԵԱՆ

Տօգթօր Կ. Նազարէթեան՝ պու տէֆա Ֆրանսատան ավտէթ իթմիշ օլուպ, Իսկիւտարտա Սէլամսըզ Թարլա—Պաշը նամ մահալտէ քեսին խանէսինտէ բազար էրթէսի վէ ճուման կիւնլերի սաաթ 7էն 10ա գատար խասթէկեանը գապուլ իտէճէկին, վէ չարշէնպէհ կիւնլերի տախի երինէ մահալը մէզտուբտէ ֆագըր խասթէկեանա մէճճանէն պագասընը իլան իտէր։

ՔԱՐԹ ՏԸ ՎԻԶԻԹ

Ա՛լա քարթօն իլէ լաթիֆ սիւրէթտէ հէր լիսանտան օլարագ ֆընտա թապ ու թէսլիմ օլունուր։

ֆիյ 100 ատէտի 10 ղրշ.

Արզու իտէն զէվաթըն, Ստամպոլտա Ցակորեան խանընտա Արաֆեան մաթպասընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

ԲՕՍՊՈՐԻ ԽՐԷՏՎԱԾԻՑ ՎԱԲՕՐԱԲԱՐՔ
ԻՏԱՐԷՍԻ

Գէչէր Հաֆթա Օլարագ տէրսաստէրէն Իսկէնտէրիցէ Պէցենինտէ Սիրիաթ Բօսպասը 4½ կիրն Զարֆընտա

Բօղէր գարթանընն թահքը գօմանատանտա Պէհէրա նամ վարօր 1500 թօնէլաթօ համուլէսինտէ վէ 450 պարիկը գուվվէթինտէ օլարագ ալաֆրանկա դէկտեմբերին Զեճի չարչէմպիհ կիւնիւ էօյլէնտէն սօնրա ալաֆրանկա սաաթ 4½ա տէրսատէթտէն հարքէթլէ Զանանդ-Գալէ, Միտիլի, Իզմիր վէ Բիրլեցի օգրասյարագ բազար էրթէսի սապահլայընն (4½ կիւնտէն) Իսկէնտէրիցէցէ մուվասլէթ իսէճէք տիր։

Եինէ բօսպաի մէզքիւրէրին Իսկէնտէրիցէյնեն հարքէքթ իսէն Պէրլինէրը՝ Շամ վարօրլարընա ագթարմա օլունարագ Բօրթ-Սաիտ, Եաֆա, Պեցրուութ, Թարաբուլուս, Լաթաքիա, Իսկէնտէրունն վէ Մէրսին, վէ Պահրը Ահմէր խպէլէրինէ եօլճու, մալ վէ էմանէթ գապուլ օլունճագ տըր։

Եօլճուլար վէ էմանէթ թահմիլ իթմէք իսթէյէնլէր՝ էմին-Էօնիւնտ Վալիսի խանընտա վէ եասատ Գալաթա Վէյմուտա ճատտէսինտէ Եուսուֆ Իզզէտտին Էֆէնտի խանընտա քեսին գումբանեաի մէզքիւր խարէխանէլերինէ միւրաճաաթ իթմէլերի։

ԲՕԼ ՖՕՅԱՃԵԱՆ

Եւ-տ-եւ Գ-ալ-ըբ-ո-ա 80 Նու-գրբա

ԿԻՕԶԷ ՎԷ ՁԷՐԲԱՀԱԼԸԶԱ ՄԻՒԹԱԼԼԻԹ

ԱԼԷԱԹ ԹԻԻՃՃԱՐԸ

Մէզքիւր մաղազատա կէօզէ վէ էէրբահլընա միւթէպլիգ էնվահ ալաթ ու էաէթիթ մէվճուտ տըր։

Էզճիմէք, եումուշագ վէ սերթ լասթիգտէն (գաուչուտան մասմուլ մէվատտը միւխթէլիֆէ, գապագ պաղլարը, էնվահ չիրինկալար, էլէքթրիգ մաքինալարը, միզան իւլ հավա (պարօմէթր), միզան իւլ հարարէթ (թէրմօմէթր) վէ էյի ճինս կէօզլիւքլէր պուլընմագտա տըր։

Մ. Բօլ Ֆօյաճեան՝ հէր նէվ սրբարըչաթ վէ թաամիրաթը էհվէն ֆիյաթ իլէ իճրա վէ տէրէօհտէ իտէր։

ՀԱՍ ԻՆԿԻԼԻԶ ԳԸՐՄԸԶԸ ՖԻԼԷՄԷՆԿ ԻԲԼԻԹԷԼԷՐԻ

Իշպու Ֆիլէմէնկ բէնկլէրինին խալիլիկի թասատգ օլունմըշ օլտուղը կիպլի, հեր նէվ նումէրօտան 4-14 վէ հէմ 20-24 տախի պուլունը։

Պաղչէ Գարբուսընտա Իօմէր էֆէնտինին մաղազասընընն ճանընտա 54 վէ 56 նումէրօլը ՄէցՕԱՆՃԷԳ սօգաղընտա վագը Մ. ՄէրճԱՆՕՖ մաղազասընտա Ֆիրուսթ օլունը։

Իեէաբ.— Իշպու իրլիկ բաքէթինին իւկէքնտէ ԱՍԼԱՆ իլէ ԿԻՐԻՆԷՇ մարգասը պուլունմալը տըր։

ՊԷՕՅԻՒՐ ԷՇԵԱ ՄԱՂԱԶԱՍՍԸ
JEAN PSALTY

ՏՕՂՐՈՒՈՒ ԵՕԼՏԱ ԳՈՒԼԷ ԳԱԲՈՒՍԸՆՏԱ Ն.Ս 657—661—662

ՐԻՍԱՆԷՔ, ՆԷՕԱՍԷՔ, ԷՀՎԱԷՆԻՑԷՔ

Բարիզ, Ինկիլիզ վէ Ալէման մամուլաթընտան օլարագ պէօյիւք մօպիլեա վէ էշեա ֆապրիգա վէ տէրօզիթօսը.

ՔԻԻԼԼԻԵԼԻԹԼԻ ՎԷ ՁԷՐԻՏԼԻ ՀԱՁԸՐ ՄԱԼԼԱՐ

Սըբարըչաթ՝ հէր նէ էհվմիյէթտէ օլուր իսէ օլսուն, քեմալը սիրաթ վէ իթինա իլէ իճրա օլունը։

Մ. ԺԱՆ ԲՕԱԼԹԻ՝ Բարիզ վէ Գրիւքսէլլին էնալա ֆապրիգալարը մամուլաթընտան օլմագ իւզրէ պու քէրրէ եինէ պիր խալլի մօպիլա վէ էշեա կնթիրթմիշ տիր։

Էմմաան մէզքիւրէրինին բէսանէթ վէ նէֆասէթինէ միւթմէին օլմագ իչիւն Մ. Բաալթինին մաղազալարընա զէյարէթ իտիլսէ քեաֆի տիր։

Զէյլ.— Իշպու մաղազա՝ ԲՕԱԼԹԻ ԳԻՐԱՏԷՐԼԷՐ մաղազասը ընդունուլը տըր։

ՏԷՐԻ ՎԷ ԶՕՃՈՒԳ ՀԱՍԹԱԼԸԳԼԱՐԸ ԻԶԻՒՆ
ՄԱԽՍՈՒՍ ԹԱՊԻՊ

Տօղթէսր Այվազեան էֆէնտի պու տէֆա Էվրօքայա իթտիլի եօլճուլըգասան ավտէթ իտէրէք, սապըգը վէճհ իւզրէ հէր կիւն սաաթ 7էն 11է գատար եէնի-Ճամտէ բօսթանէի ամիրէ վէ եէնի-Ճամի սաաթը գարաշըրընտա Նիւ-Եօրգ էհզասանէսինտէ խասթա գապուլ իթմէյէ եինէ պաշլամըշ տըր։ Թապիպը մուամսիյէ՝ բազար կիւնլերի տախի Պէյօղլունտա Ամնալը Զէյմէտ Ասլան սօգաղընտա 1 նումէրօ իլէ մուրագգամ քէնտի խանէսինտէ եալընզ չօճուգ վէ տէրի հաթալըգլարընա մէճճանէն պագասագ տըր։

ՖԼՐՍԱԹՏԱՆ ԻՍԹԻՖԱՏԷ ԻՏԻՆ

Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Խրիսթաքի էֆէնտինին չարշըսընտա 8 նումէրօ իլէ մուրագգամ Մ. Մասթ օրաքինին Ա ԼԱ ՎԻԼ ՏԸ ԼՕՆՏՐ մաղազալարընտա պուլունան քեաֆիֆի էմմաանընն

ՄԷԶԱՏԸ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

(Էէէ-ա-ա-ա)

Նոյեմբերին 11/23իւնճի կէլէճէք բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթը պաշլանագ տըր։

ԲԻՑԱՆԳՕ

3 ատէտ գըյմէթտար թավլին էօրթիսիս

Իշպու բիյանգօ՝ 300 պիլէթտէն իպարէթ օլուպ, պուլնարտան ճիւ իքբամիյէ գազանանագ տըր։ Հէր քիմ 1 լիրալըգ էմմաա միւպայէ իտէր իսէ, մէզքիւր բիյանգօ պիլէթինտէն մէճճանէն պիր ատէտ ախզ իտէճէք տիր։